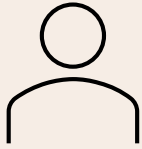

PARAISTEN LUKIO

KOULUKATU 14, 21600 PARAINEN
040 488 5766

OPINTO- OPAS 2026–2027

REHTORI

Ari Rintanen

ari.rintanen@parainen.fi

040 548 0541

VARAREHTORI

Tommi Sundell

tommi.sundell@parainen.fi

040 3504736

OPINTO-OHJAAJA

Anna Lehtonen

anna.lehtonen@parainen.fi

040 350 9548

KOULUSIHTEERI

Minna Nordman

minna.nordman@parainen.fi

040 488 5766

OPETTAJAT

etunimi.sukunimi@parainen.fi

PARAISTEN KAUPUNGIN PUHELINKESKUS

02 458 5700

SISÄLLYSLUETTELO

AIKATAULUJA _____	6
PARAISTEN LUKION TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS _____	7
MITEN LUKIOSSA PÄRJÄÄ? _____	8
OPISKELIJAN VELVOLLISUUDET LUKIOLAISSA (714/2018) _____	9
POISSAOLOT JA MYÖHÄSTYMISET _____	10
ARVIOINTI _____	12
SUORITUSOHJEITA _____	15
MITEN LUEN LUKUJÄRJESTYKSIÄ? _____	18
MUITA KÄYTÄNNÖN ASIOITA _____	21
YLIOPPILASTUTKINTO _____	22
OHJAUS JA OPISKELIJAHUOLTO _____	29
OPPIAINEKOHTAISET SISÄLLÖT _____	34
Äidinkieli ja kirjallisuus _____	34
Ruotsi, A-oppimäärä _____	37
Ruotsi, B1-oppimäärä _____	38
Englanti, A-oppimäärä _____	40
Saksa ja ranska, B2-oppimäärä _____	42
Saksa, ranska ja venäjä, B3-oppimäärä _____	43

Yhteistyökurssit Kombin kanssa	45
Matematiikka, pitkä oppimäärä	46
Matematiikka, lyhyt oppimäärä	48
Biologia	51
Maantiede	53
Fysiikka	55
Kemia	57
Filosofia	61
Psykologia	63
Historia	65
Yhteiskuntaoppi	68
Uskonto (evankelis-luterilainen)	69
Elämänkatsomustieto	72
Terveystieto	74
Liikunta	75
Musiikki	76
Opinto-ohjaus	78
Yrittäjyysopinnot	80
Urheiluvalmennus	80
Lukiodiplomit	81
Muita lukion valinnaisia opintojaksoja	82

TERVETULO A PARAISTEN LUKIOON!

Aloitamme järjestyksessään neljättä lukuvuotta yhtenä oppimiskeskus Bravan kouluna. Monet käytännöt ovat jo vakiintuneet ja koulunkäynti on asettunut uomiinsa. Palautetta on tullut tilojen niukkuudesta, ja tähän haittaan olemme saaneet kesän aikana parannusta, kun lukioille on tullut käyttöön kolme uutta opetustilaa. Kaksi niistä on Bravan 1. kerroksessa ja yksi uudessa tilaelementissä, Punt 2:n vieressä Koulukadun toisella puolella. Myös yhtä Luna -alueen opetustilaa voidaan käyttää nyt muidenkin oppiaineiden oppitunteihin. Haasteena edelleen on löytää opiskelijoille oma rauhallinen tila, johon vaikkapa hyppytunneilla voi mennä tekemään koulutehtäviä.

Pienen lukion vahvuus on lämminhenkinen yhteisöllisyys. Yhteisöllisyyttä parannamme vielä entisestään yhdessä tiimilukiohankkeen kautta: jokainen opiskelija sekä opettaja kuuluu johonkin tiimiin, jotka kokoontuvat säännöllisesti tiistaisin. Jokaisella tiimillä on jokin tehtävä, jota he hoitavat. Näin jokainen pääsee mukaan miettimään, suunnittelemaan ja toteuttamaan jotain yhteistä, mikä parantaa yhteisöllisyyttä ja viime kädessä kaikkien hyvinvointia. Odotan tiimilukiohankkeelta paljon ja toivonkin, että me kaikki osalliset suhtaudumme siihen vakavasti ja osaltamme vaikutamme siihen, että tiimien tehtävät tulevat hyvin hoidetuiksi.

Tähän opinto-oppaaseen on kerätty mahdollisimman paljon tietoa lukio-opinnoista yleensä ja oman lukiomme käytännöistä ja pelisäännöistä erityisesti. On tärkeää, että tutustut huolellisesti opinto-oppaan sisältöön, jotta opit löytämään sieltä helposti kulloinkin tarvitsemaasi tietoa. Opinto-opas on löydettävissä Wilmasta. Hienoa olisi, jos myös huoltajat lukisivat opinto-opasta, koska sieltä on kaikki myös huoltajille oleellinen lukio-opintoihin liittyvä tieto helposti saatavissa.

Tehdään yhdessä uudesta lukuvuodesta lämminhenkinen, välitetään toisista ja otetaan toiset toiminnassamme huomioon. Näin kaikkien hyvinvointi lisääntyy.

Ari Rintanen, rehtori

AIKATAULUJA

Lukuvuosi 2026–2027

	ALKAA	PÄÄTTYY	ARVIOINTIVIIKKO (2. vlk ja 3. vlk)	K-MERKINTÄ POISTUU
1. jakso	13.8.	5.10.	25.9. – 5.10.	29.10.
2. jakso	6.10.	30.11.	20. – 30.11.	8.1.
<i>syysloma</i>	14.10.	18.10.		
3. jakso	1.12.	9.2.	1. – 9.2.	9.3.
<i>joululoma</i>	21.12.	6.1.		
4. jakso	10.2.	13.4.	5. – 13.4.	5.5.
<i>talviloma</i>	22.2.	28.2.		
5. jakso	14.4.	5.6.	27.5-3.6.	21.6.

Uusintanäytöt 2026–2027

	AJANKOHTA	ILMOITTAUDUTTAVA VIIMEISTÄÄN
1. jakso	20.8. klo 15.00	15.10.
2. jakso	22.10. klo 15.00	9.12.
extranäyttö	20.1. klo 15.00	13.1.
3. jakso	16.12. klo 15.00	19.2.
4. jakso	29.4. klo 15.00	23.4.
5. jakso	16.6 klo 9.00	14.6.

Ylioppilaskirjoitukset

[Syksyn 2026 koepäivät: ma 14.9. – ke 30.9.](#)

[Kevään 2027 koepäivät: ti 16.3. – ma 5.4.](#)

PARAISTEN LUKION TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS

Paraisten lukion arvoja ovat **opiskelijakeskeisyys, yhteisöllisyys ja korkea laatu**. Opiskelijakeskeisyys näkyy muun muassa opiskelijoiden yksilöllisten vahvuuksien ja tukitarpeiden huomioimisena opetuksessa. Opintojen etenemistä seurataan tehokkaasti ja ongelmakohtiin puututaan nopeasti ohjauksen ja oppimisen tuen keinoin. Opiskelijakeskeisyyteen sisältyy kasvattaminen vastuullisuuteen, jolla tarkoitetaan opiskelijan omaa vastuuta oppimisesta ja hyvinvoinnista. Yhteisöllisyyteen kuuluu kaikkien yhteisön jäsenten mukaan ottaminen, yhdessä oppiminen sekä myönteisyyteen kannustaminen. Muutostilanteissa toimitaan yhteistyössä ratkaisukeskeisesti. Korkea laatu tähtää opiskelijoiden laajan yleissivistyksen kehittymiseen. Tavoitteena on, että opiskelijan on lukion jälkeen mahdollista jatkaa opintojaan menestyksekkäästi toiveidensa mukaisessa jatko-opintopaikassa.

Paraisten lukion toiminta-ajatuksena on tarjota korkeatasoista ja monipuolista lukiokoulutusta, jonka avulla opiskelijoille luodaan mahdollisimman vahvat tiedolliset ja taidolliset valmiudet menestyä ylioppilaskirjoituksissa ja jatko-opinnoissa. Kouluyhteisön pienuutta hyödynnetään esimerkiksi niin, että toimintatapoja arvioidaan ja muutetaan joustavasti tarpeen niin vaatiessa. Toimintakulttuuri hyödyntää kaksikielisyyttä, huomioi kestävän elämäntavan sekä kannustaa ennakkoluulottomaan ja luovaan yhteistyöhön eri tahojen kesken. Toimintatavoista kysytään säännöllisesti palautetta niin opiskelijoilta kuin heidän huoltajiltaan. Opiskelijoita rohkaistaan aktiiviseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen.

Oppimiskäsitys perustuu vahvan tieto- ja taitopohjan luomiseen lukiokoulutuksessa. Tietoa käsitellään ja tuotetaan yhdessä työskennellen. Tämä tukee opiskelijoiden kykyä etsiä, hallita ja soveltaa uutta tietoa. Näin edellytykset menestyä mahdollisimman hyvin ylioppilaskirjoituksissa sekä jatko-opinnoissa paranevat. Lukiokoulutus antaa perustan monipuoliselle yleissivistykselle, ja tätä yleissivistystä elinikäinen oppiminen laajentaa entisestään.

MITEN LUKIOSSA PÄRJÄÄ?

Opiskelemisessa motivaatio ja asenne ovat tärkeitä: säilytä positiivisuus silloinkin, kun vastoinikäymiset kohtaavat. Suhtaudu uuden oppimiseen innostuneesti ja uteliaasti.

Säännöllinen työn tekeminen

Tärkeää on myös opetella oppimaan oikein ja tehokkaasti. Oppimaan oppimista kehitetään mm. opinto-ohjauksen oppitunneilla.

Käy koulua säännöllisesti. Vältä poissaoloja ja myöhästymisiä. Tee kotitehtäväsi ja lue läksysi säännöllisesti joka tunniksi. Oppimisessa oleellista on ymmärtäminen, ei ulkoa opetteleminen. Etsi yhtymäkohtia oppiaineiden välillä ja elävään elämään koulun ulkopuolella. Näin opit parhaiten.

Osallistu aktiivisesti oppitunnin kulkuun: tee muistiinpanoja, alleviivaa, kirjoita huomioitasi, harjoittele, kysy, kyseenalaista, väittele. Kuuntele ja keskity tunneilla, älä puuhaa omiasi. Tietotekniset laitteet oppitunneilla ovat oppimista varten: käytä niitä opettajan ohjeiden mukaan. Älä missään tapauksessa häiritse tunnin kulkua. Syöminen ja juominen eivät kuulu oppitunneille.

Vastuun ottaminen

Lukion virallinen viestintäkanava on Wilma.

Ota vastuuta omasta oppimisestasi ja elämänhallinnastasi. Seuraa Wilma-merkintöjä ja viestejä, omien opintopisteidesi karttumista ja opintojesi etenemistä laatimasi opintosuunnitelman mukaan.

Muista myös huolehtia hyvinvoinnistasi: syö monipuolisesti ja säännöllisesti, nuku riittävästi, vältä liiallista ruutuaikaa, liiku ja ulkoile. Harrasta opiskelun vastapainoksi sinulle mieluisia asioita.

Suunnitelmallisuus

VINKKI: perinteinen paperikalenteri on edelleen toimiva ajankäytön suunnitteluun.

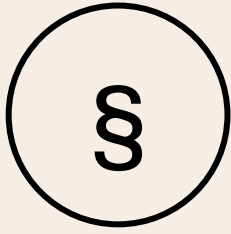
Suunnittele ajankäyttöäsi: tee aikataulu opiskelulle, kotitehtäville ja harrastuksille. **Aloita osaamisen näyttöihin valmistautuminen ajoissa.**

Jos tulee ongelmia, älä jää yksin

Katso lisätietoa koulun työtekijöiden rooleista luvusta "Ohjaus ja opiskelijahuolto".

Muista hakea apua ongelmien ja vastoinikäymisten kohdatessa. Kaikki koulun aikuiset ovat opiskelijoita varten!

Kysy aineenopettajalta opastusta ja neuvoja, jos et ole ymmärtänyt oppimaasi. Tukiopetus voi auttaa. Muista, että sinun tulee olla aktiivinen ja pyytää tarvittaessa tukiopetusta. Muista myös, että sinun tulee osallistua sovittuun tukiopetukseen tai ilmoittaa esteestä opettajalle hyvissä ajoin etukäteen.

OPIKSELIJAN VELVOLLISUUDET LUKIOLAISIA (714/2018)

Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijoita kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä.

Lukiolain 30 §:n mukaan opiskelijan velvollisuudet ovat:

- Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä (esim. sairaus)
- Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti
- Opiskelijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta
- Opiskelijan on vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön turvallisuutta ja terveyttä.

Mikäli opiskelija rikkoo velvollisuuksiaan, määrää lukiolain 7. luvun 41 § kurinpidosta seuraavaa:

- Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus
- Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen päivän ajaksi, jos hänen häiritsevä käyttäytymisensä jatkuu
- Jos opiskelijan epäasiallinen käyttäytyminen edelleen jatkuu, voidaan hänet erottaa enintään vuoden ajaksi oppilaitoksesta.
- Jos opiskelijan epäasiallinen käyttäytyminen edelleen jatkuu, voidaan hänet erottaa enintään vuoden ajaksi oppilaitoksesta.

POISSAOLOT JA MYÖHÄSTYMISET

Lukiolaki (714/2018, 30 §) määrää, että opiskelijan poissaoloon tulee pyytää lupa. Etukäteen voi pätevältä syystä anoa lupaa poissa olemiseen

- aineenopettajalta enintään kahdeksi oppitunniksi
- ryhmänohjaajalta enintään kahdeksi päiväksi ja
- rehtorilta pidemmäksi ajaksi.

Mikäli poissaoloa ei ole anottu etukäteen, katsotaan poissaolo luvattomaksi.

Luvallisia poissaoloja ovat:

- rehtorin, ryhmänohjaajan ja aineenopettajan etukäteen myöntämät poissaolot
- huoltajien kouluun ilmoittamat sairauspoissaolot ja yli 18-vuotiailta terveysviranomaisen sairauslomatodistuksella varmentamat sairauspoissaolot (mikäli yli 18-vuotias ei ole antanut huoltajalleen oikeutta ilmoittaa poissaoloistaan).

Luvaton poissaolo vaikuttaa aina arviointiin alentavasti tai pahimmassa tapauksessa jättää opiskelijan ilman arvosanaa.

TÄRKEÄÄ!

Selvitys poissaolon syystä on annettava Wilman kautta viikon kuluttua poissaolosta. Tämän jälkeen poissaolot katsotaan luvattomiksi.

Luvattomat poissaolot

Mikäli opiskelija on ollut poissa luvattomasti **alla olevan taulukon mukaisesti**, opintojakson suorittaminen keskeytyy.

1 op → 4 oppituntia tai enemmän

2 op → **8 oppituntia tai enemmän**

3 op → 12 oppituntia tai enemmän (oppitunti = 45 min)

Aineenopettaja ilmoittaa keskeytymisuhasta huoltajalle, opiskelijalle ja ryhmänohjaajalle 5 poissaolotunnin jälkeen (2 op:n opintojaksossa).

Selvittämättömät poissaolot

TÄRKEÄÄ!

Mikäli poissaoloja on **2 op:n opintojaksolla 6 oppituntia ilman sairauslomatodistusta tai vapautusta koulutyöstä, annetaan opiskelijalle K-merkintä** (suoritus kesken), ja hänen on saadakse opintojaksosta hyväksytty suoritus täydennettävä kesken olevaa suoritustaan viimeistään seuraavassa uusintanäyttötilaisuudessa.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että huoltajan (terveydellisiksi syiksi) kuitattavia poissaoloja ilman luotettavaa selvitystä, kuten sairauslomatodistusta, ei voi olla 6 oppituntia enempää.

Poissaoloista yleisesti

Käytännössä tämä voi johtaa opintojakson keskeytymiseen, jos opiskelijalla ei ole edellytyksiä suorittaa opintojaksoa.

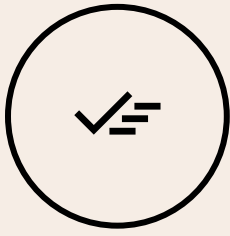
Jos opiskelija **on ollut poissa puolet tai enemmän** opintojakson oppitunneista, tulee hänen sopia aineenopettajan kanssa opintojakson suorittamisesta.

Opiskelija on velvollinen suorittamaan poissaolon aikana rästiin jääneet tehtävät ja selvittämään aineenopettajalta ennen lomamatkaa korvattavat suoritukset. Lomamatkojen ja vapaa-ajan harrastusten takia myönnetty vapautukset koulutyöstä eivät anna opiskelijalle oikeutta saada tukiopetusta.

Myöhästymiset

Myöhästyä ei oppitunneilta saa: opiskelijan velvollisuutena on olla paikalla täsmällisesti oppitunnin alettua. Kesken oppitunnin luokkaan tuleva opiskelija rikkoo muiden opiskelijoiden oppimis- ja työskentelyrauhan.

Yli 15 minuutin myöhästyminen oppitunnilta muutetaan yhden opetuskerran (45 min) poissaoloksi. Kolme myöhästymistä samalta opintojaksolta lasketaan yhdeksi luvattomaksi poissaoloksi.

ARVIOINTI

Opintojakson arvosanan määräytyminen

Kukin opintojakso on kokonaisuus, jonka arvosana perustuu siihen, kuinka hyvin opiskelija on saavuttanut opintojakson tavoitteet. Arvioinnin on perustuttava **osaamisen monipuoliseen näyttöön**, mukaan lukien tuntityöskentely, kotitehtävien suorittaminen, erilaisten oppimistehtävien ja projektien suorittaminen sekä mahdolliset kokeet. Aineenopettaja selvittää arviointiperusteensa opiskelijoille kunkin opintojakson alussa.

Opettajat merkitsevät osaamisen näytöt (kokeet ja vastaavat) Wilman Kokeet -välilehdelle.

Luvattomat poissaolot vaikuttavat alentavasti arviointiin.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimääristä annetaan numeroarvosana. Valtakunnallisten syventävien opintojaksojen arvosana annetaan numeroin (4–10) lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, jotka arvioidaan suoritusmerkinnällä (S=suoritettu/H=hylätty). Valtakunnalliset soveltavat opintojaksot arvioidaan suoritusmerkinnällä. Koulukohtaisten syventävien ja soveltavien opintojaksojen arvioinnista päätetään opetussuunnitelmassa.

Diagnosoidut vammat tai niihin rinnastettavat vaikeudet, kuten lukemis- ja kirjoittamishäiriö tai muut oppimista vaikeuttavat häiriöt tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Arviointiviikot

Lukuvuonna 2026–2027 erillisiä arviointiviikkoja ei järjestetä lukion 1. vuosiluokalla.

Katso arviointiviikkojen ajankohdat oppaan alusta!

Arviointiviikoilla järjestetään ns. pitkiä kokeita, joiden tarkoitus on harjoitella ylioppilaskokeita varten. Pitkät kokeet alkavat aamulla klo 8.00 ja päättyvät ruokailuun (jos opiskelijalla on pidennetty koeaika, koeaika jatkuu pidempään). Pitkästä kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 10.00.

Mikäli opiskelija poistuu kokeesta vastoin ohjeita ennen klo 10.00, ei opiskelijan suoritusta arvioida.

Katso lista K-merkintöjen poistumisesta, uusintanäytöistä ja ilmoittautumispäivämääristä oppaan alusta!

K-merkintöjen poistuminen

Opiskelijalla on mahdollisuus täydentää opintojakson **keskeneneräisiä suorituksia** varsinaisen opetuksen loppumisen jälkeen. K-merkinnät poistuvat n. viikko kyseisen jakson uusintanäytön jälkeen.

Uusintanäyttötilaisuudet

Opiskelija ilmoittautuu uusintanäyttötilaisuuteen Wilman kautta lähetetyn linkin avulla määräaikaan mennessä. Opiskelijalla on oikeus osallistua uusintanäyttöön vasta sitten, kun hän on hoitanut hyväksytysti ensin kaikki moduuliin/opintojaksoon liittyvät mahdolliset rästissä olevat suoritukset.

Uusintanäytössä noudatetaan sovelletusti pitkissä kokeissa (kurssikokeet) samoja periaatteita kuin arviointiviikolla, eli pitkää koetta pitää tehdä vähintään kaksi (2) tuntia. Jos pitkiä kokeita on tehtävänä kaksi, minimiaika näiden kokeiden tekemiseen on kolme (3) tuntia.

Mikäli opiskelija poistuu pitkästä kokeesta ennen yllä mainittuja minimiaikoja, ei opiskelijan koesuoritusta arvioida.

Intensiiviviikot (teemapäivät)

Intensiiviviikkoja voidaan järjestää yhteistyössä ruotsinkielisen lukion ja ammattioppilaitos Axxellin kanssa. Intensiiviviikoista tiedotetaan erikseen.

Koko lukion oppimäärän arviointi

Opiskelijalle, joka on suorittanut lukion vähimmäispistemäärän **150 opintopistettä**, annetaan lukion päättötodistus. Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten syventävien opintojaksojen arvosanojen aritmeettisena keskiarvona.

Lukion päättötodistukseen opiskelija on pyytäessään oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskeltu oppimäärä käsittää vain yhden opintojakson sekä valinnaisista kielistä, mikäli opiskeltu oppimäärä käsittää vain kaksi opintojaksoa.

Lukion opintojaksomäärässä ovat mukana kaikki arvioidut opintojaksot sekä myös muissa oppilaitoksissa suoritettut opintojaksot, jotka on erikseen hyväksytty Paraisten lukiossa opintosuorituksiksi. Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä opintoja ei voi jälkikäteen poistaa lukuun ottamatta hylättyjä teemaopintojaksoja.

Vahvasti suositellaan, että pakollisia opintoja ei suoritettaisi esim. verkkolukiossa "helppouden" tai työkiireiden vuoksi. Opiskelet itseäsi ja tulevaisuuttasi varten – tarkoitus ei ole mennä siitä, missä aita on matalin!

Lopettaessaan säännöllisen koulunkäyntinsä helmikuussa abiturientit saavat arvioinnin koko lukion oppimäärän suorituksesta. Lukion aikana loppuun suoritettun oppimäärän arvosanaa voi yrittää korottaa suullisilla kuulusteluilla joko ennen ylioppilaskirjoituksia tai niiden jälkeen. Saman aineen tenttiin voi osallistua vain kerran.

Hylätyt arvosanat

Lukion opetussuunnitelman mukaan **oppiaineen oppimäärässä** opiskelijalla saa olla hylättyjä (=4) opintoja enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja,	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään:
2–5 opintopistettä	0 op
6–11 opintopistettä	2 op
12–17 opintopistettä	4 op
18 opintopistettä tai enemmän	6 op

Lukion opintojaksomäärässä ovat mukana kaikki arvioidut opintojaksot sekä myös muissa oppilaitoksissa suoritettut opintojaksot, jotka on erikseen hyväksytty Paraisten lukiossa opintosuorituksiksi. Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä opintoja ei voi jälkikäteen poistaa lukuun ottamatta hylättyjä teemaopintojaksoja.

Lopettaessaan säännöllisen koulunkäyntinsä helmikuussa abiturientit saavat arvioinnin koko lukion oppimäärän suorituksesta. Lukion aikana loppuun suoritettun oppimäärän arvosanaa voi yrittää korottaa suullisilla kuulusteluilla joko ennen ylioppilaskirjoituksia tai niiden jälkeen. Saman aineen tenttiin voi osallistua vain kerran.

SUORITUSOHJEITA

Opintojaksot suoritetaan muutamien poikkeuksin yleensä numerojärjestyksessä. Aloitettu opintojakso on käytävä loppuun. Aloitettua opintojaksoa ei voi vaihtaa itsenäiseksi suoritukseksi ilman pätevää syytä. Matematiikan opiskelu alkaa kaikilla ensimmäisen yhteisen opintojakson suorittamisella. Osa opintojakson opetuksesta voi olla ns. etäopetuksena annettua. Myös osaamisen näyttö voi olla etäyhteyksin järjestettyä.

Opintojakson suorittaminen itsenäisesti

Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa opintojaksoja tai sen osia itsenäisesti, säännönmukaiseen lähiopetukseen ja tuntityöskentelyyn osallistumatta. **Itsenäisestä suorituksesta on aina sovittava aineenopettajan kanssa etukäteen.** Opettaja arvioi opiskelijan edellytykset itsenäiseen suoritukseen, päättää itsenäisen opiskelun sallimisesta ja määrittelee suoritusehdot.

Itsenäisen suorituksen edellytyksissä katsotaan esim. opiskelijan aikaisempaa opintomenestystä ko. oppiaineessa.

Itsenäisestä suorittamisesta tehdään aina kirjallinen sopimus. Sopimuslomakkeita on saatavilla kansliasta. Mikäli opiskelija ei noudata tehtyä kirjallista sopimusta, oikeus itsenäiseen suoritukseen raukeaa. Itsenäisen opintojakson arvosana ei voi olla hylätty 4. Jotkut opintojaksot edellyttävät osan suorittamisesta itsenäisesti opettajan ohjeiden ja ohjauksen avulla. Tällaisia opintojaksoja on esim. lyhyissä kielissä.

Suoritus kesken (K) -merkintä

K-merkintä voi tulla, jos...

- poissaolokertoja on 6 tai enemmän ilman sairauslomatodistusta tai vapautusta koulutyöstä
- opintojakson kaikkia suorituksia ei ole palautettu/tehty arviointiin mennessä

Opettaja kirjaa kesken olevan (K) opintojakson Wilmaan arvosanan kohdalle. Kesken jäänyttä suoritusta on täydennettävä viimeistään seuraavassa uusintanäyttötilaisuudessa. Ellei opiskelija täydennä suoritustaan määräaikaan mennessä, poistuu K-merkintä kokonaan, ja tällöin opintojakso on käytävä uudelleen.

Opintojakson hylkääminen

Opintojakso voidaan hylätä, eli arvosanaksi tulee 4, jos opettaja arvioi koko suorituksen tai vaaditun osasuorituksen hylätyksi. Useampi hylätty arvosana oppiaineessa voi johtaa ns. etenemisesteeseen (ks. *Hylätyt arvosanat* luvusta Arviointi).

Hylätyn suorituksen korottaminen

Hylätyn suorituksen (=4) opiskelija voi yrittää korottaa **yhden kerran** hyväksytyksi osallistumalla seuraavaan tai sitä seuraavaan uusintanäyttötilaisuuteen. Hylättyä arvosanaa voi korottaa lisäksi myös elokuun tai tammikuun uusintanäyttötilaisuudessa, **mikäli opiskelija on sopinut asiasta opettajan kanssa**.

Hylätyn opintojakson voi lisäksi yrittää korottaa hyväksytyksi joko käymällä opintojakson uudelleen opetukseen osallistuen tai itsenäisesti opiskellen opettajan luvalla (ks. *Opintojakson suorittaminen itsenäisesti*) ja ohjeita noudattaen.

Hyväksytyn kurssin uusiminen

Hyväksytyn opintojakson arvosanaa voi yrittää korottaa yhden kerran joko elokuun tai tammikuun uusintanäyttötilaisuudessa. Hyväksytyn opintojakson voi myös käydä uudelleen opetukseen osallistuen tai suorittaen itsenäisesti opettajan luvalla ja ohjeita noudattaen. Uusintanäyttötilaisuuksiin on ilmoitauduttava Wilman kautta lähetetyn linkin avulla määräaikaan mennessä. Ilmoittautuminen on sitova. Mikäli opiskelija ilman pätevää syytä jättää tulematta ilmoittamaansa uusintanäyttötilaisuuteen, katsotaan poissaolo käytetyksi uusintanäyttökerraksi.

Opintojen hyväksilukeminen

Toisessa oppilaitoksessa suoritettu n. 38 oppitunnin ja sisällöltään lukio-opintoja vastaava suoritus voidaan hyväksilukea opiskelijan lukio-opintoihin. Opiskelijan tulee ennen opintojen suorittamista varmistaa opinto-ohjaajalta tai rehtorilta, että suoritus täyttää hyväksilukemisen ehdot. Hyväksilukemispäätöksen tekee lukion rehtori.

Valitun opinto-ohjelman muuttaminen tai opintojaksojen vaihtaminen

Opiskelija voi muuttaa opinto-ohjelmaansa keskusteltuaan asiasta ensin opinto-ohjaajan kanssa. Rehtori vahvistaa muutoksen. Asiasta tiedotetaan huoltajaa.

Mikäli mietit pitkän matematiikan vaihtamista lyhyeksi tai A-ruotsin vaihtamista B-ruotsiksi, käy asiasta ensin keskustelu aineenopettajan kanssa. Vasta sitten ota yhteyttä opinto-ohjaajaan, jonka kanssa päivitetään valinnat vastaamaan uutta tilannetta.

Lukio-opinnot neljässä vuodessa

Lukiolain mukaan lukion oppimäärä on laajuudeltaan kolmivuotinen ja tämä oppimäärä tulee suorittaa enintään neljässä vuodessa. Mikäli opiskelija haluaa käyttää lukio-opintoihinsa yli kolme vuotta, tätä koskeva pyyntö on esitettävä opinto-ohjaajalle. Opiskelija ja opinto-ohjaaja laativat yhdessä opintosuunnitelman lukio-opintojen loppuun saattamiseksi. Rehtori vahvistaa suunnitelman. Asiasta tiedotetaan huoltajaa.

Opintojen etenemisen seuranta

TÄRKEÄÄ!

Olet itse ensisijaisesti vastuussa omien lukio-opintojesi etenemisestä ja opintojen etenemisen seuraamisesta. Lisäksi aineenopettaja seuraa kunkin opiskelijan opintojen etenemistä omassa aineessaan (suoritusten määrä ja menestyminen opinnoissa) ja ryhmänohjaaja seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä (suoritusten määrä, hylätyt suoritukset, K-merkinnät).

MITEN LUEN LUKUJÄRJESTYKSIÄ?

Lukujärjestyksen laatiminen

Lukujärjestys on laadittu opiskelijoiden edellisenä keväänä tekemien opintojaksovalintojen pohjalta niin, että päällekkäisyyksien määrä on minimoitu. Kaikkia päällekkäisyyksiä ei kuitenkaan voi välttää.

Opintopisteet

opintopiste =
laskennallisesti 19 x 45
minuutin oppituntia

moduuli = 1–3
opintopisteen
"kursseja"

opintojakso = yhden tai
useamman moduulin
opintokokonaisuus

Lukiossa opiskellaan vuoden 2021 opetussuunnitelman mukaan. Oppimisen yksikköinä ovat *moduulit* ja *opintojaksot* sekä suoritusten laajuuden mittarina *opintopisteet*.

Jaksojärjestelmä

Paraisten lukiossa opiskellaan **viidessä jaksossa**. Jaksot ovat pituudeltaan noin 7–8 viikkoa.

Lukuvuodessa voi olla lisäksi teemapäiviä tai -viikkoja (intensiiviviikot), jolloin opetusta ei ole normaalin lukujärjestyksen mukaan. Intensiiviviikot voivat olla oppiainerajoja ylittäviä teemapäiviä tai -viikkoja (tai vastaavia) tai abiturienteilla ylioppilaskirjoituksiin kertaavia ja valmentavia opintoja sisältävä ajanjakso (esim. kertaustunnit, preliminäärit, suulliset kuulustelut).

Oppitunnit ja tuntipaikka

Oppitunnit ovat 45 minuutin mittaisia. Usein peräkkäin on kaksi saman opintojakson oppituntia. Niitä paikkoja lukujärjestyksissä, joihin opintojaksoja on sijoitettu, kutsutaan tuntipaikoiksi. Ruokavälitunti on 55 minuutin pituinen ja sen aikana voidaan pitää mm. ryhmänohjaajan tapaamisia.

Opintojaksot

Valtaosa opintojaksoista on sellaisia, että ne tulevat valmiiksi yhden jakson aikana. 2 opintopisteen opintojaksoissa opetuskertoja on viikossa 5 x 45 minuuttia. Yli 2 opintopisteen opintojaksoissa opetuskertoja voi olla viikossa enemmän.

Osa opintojaksoista on hajautettu useammalle kuin yhdelle jaksolle. Näihin kuuluvat mm. kielten ensimmäiset opintojaksot, jotka ovat laajuudeltaan 4 opintopisteen suuruisia.

Yhden opintopisteen opintojaksot ja moduulit

Jos opintojakson opiskelijamäärä on pieni, toteutetaan se niin, että suorituksesta on puolet ns. lähiopetusta ja toinen puoli tulee opiskelijan itsenäisenä suorituksena. Tällainen järjestely saattaa olla käytössä lyhyissä kielissä (ranska ja saksa). Tästä suorituksesta opiskelija saa kokonaisen opintojaksomerkinnän.

Moduuli voi olla myös yhden opintopisteen mittainen, kuten kielten 1. opintojakso, mutta ne suoritetaan aina yhdessä toisen moduulin kanssa, jolloin opintojakson kokonaislaajuus on vähintään 2 op.

Yhdistetyt opintojaksot

Uusi opetussuunnitelma mahdollistaa eri oppiaineiden välisen yhteistyön ja yhdistetyt opintojaksot. Tällaisia ovat esim. Luonnontieteet tutuiksi -opintojakso, joka koostuu useamman aineen opintojaksoista.

Tarjonnan vuosittainen vaihtelu

Joissakin oppiaineissa tarjonta vaihtelee vuorovuosin. Esim. uskonnossa tarjotaan samana vuonna opintojaksoja UE03 ja UE04 ja seuraavana vuonna opintojaksoja UE05 ja UE06.

Yhteistyökurssit

Jotkut opintojaksoista ovat Paraisten molempien lukioden yhteistyössä järjestämiä. Käytännössä yhteistyö edellyttää sitä, että opintojaksot on sijoitettu molemmissa lukioissa samoille tuntipaikoille. Yhteistyötä voi olla myös ammattioppilaitos Axxellin kanssa.

Joillekin opintojaksoille on merkitty vain yksi tuntipaikka lukujärjestyksiin. Näihin kuuluvat mm. lukiodiplomiopintojaksot, joiden sisällöstä iso osa on itsenäistä suoritusta.

Verkkokurssit

Yksi tuntipaikka on merkitty opintojaksoille HI8ÄI13 ja ENA10. Nämä ovat verkossa suoritettavia opintojaksoja eikä perinteisiä oppitunteja ole. Verkossa suoritettavat opintojaksot ovat Turun alueen lukioden etäenkaan opintojaksoja.

Urheiluvalmennus PIF Akademi -urheiluakatemiassa

Urheiluvalmennuskurssien lukujärjestyspaikat ovat aamulla maanantaina, tiistaina ja perjantaina.

Ryhmänohjaus

Ryhmänohjaustuokio on opiskelijoille pakollinen ja kuuluu opinto-ohjauksen ensimmäisen opintojakson sisältöön. Tuokioiden pidosta sovitaan ryhmänohjaajan ja opiskelijoiden kesken. Tuokioita pidetään kerran viikossa.

Tiimilukio

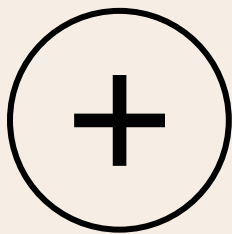
Jokainen lukio-opiskelija kuuluu johonkin seuraavista tiimeistä:

- *Tutorit* (uusien opiskelijoiden opastus)
- *Some* (koulu sosiaalisen mediaan sisällön tuottaminen ja muut viestinnälliset asiat)
- *Tapahtumat* (lukion tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen)
- *Ruoka & Tarjoilu* (tapahtumien, myyjäisten ym. tarjottavat)
- *Hyvinvointi* (opiskelijoiden hyvinvoinnin parantaminen esim. erilaisilla tempauksilla)
- *Abitiimi* (vain 3. luokan opiskelijat, mm. penkkareiden toteuttaminen)

Tiimeillä on yksi tai useampi vastuuopettaja, joka koordinoi tiimin toimintaa. Tiimit tapaavat tiistaisin klo 10.05–10.50.

TVT-perehdytys

Lukion 1. vuosiluokan opiskelijoille pidetään TVT-perehdytystä (2 op). Tarkoituksena on tutustuttaa opiskelijat Abitti-koeympäristöön sekä käyttämään opetuksessa tarvittavia ohjelmia.

MUITA KÄYTÄNNÖN ASIOITA

Lukion opiskelijakunta

Kaikki lukion opiskelijat ovat opiskelijakunnan jäseniä. Opiskelijakunnan tehtävänä on suunnitella ja edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa sekä vaikuttaa osaltaan hyvän yhteishengen luomiseen. Opiskelijakunta valitsee keskuudestaan hallituksen. Opiskelijakunnan ohjaavana opettaja toimii **Jasmin Nilsdorff**.

Mahdollisia materiaali- ja retkimaksuja

Lukio voi periä opiskelijoilta pientä materiaalimaksua syventäviltä opintojaksoilta sekä edellyttää, että opiskelija huolehtii itse mahdollisten retkien ja matkojen aiheuttamista kuluista.

Vakuutukset

Paraisten lukion opiskelijat ovat tapaturmavakuutettuja kaupungin puolesta. Vakuutus koskee tapaturmia, jotka tapahtuvat varsinaisena kouluaikana, opetuksen aikana, välitunnilla sekä matkalla suorinta tietä kouluun tai koulusta kotiin. Koulun retket ja matkat ovat koulun toimintaa, ja silloin tapaturmavakuutus on voimassa.

Mikäli opiskelija poistuu koulun alueelta välitunnin tai hyppytunnin aikana, on hän liikkeellä omalla vastuullaan.

Vilppi

Mikäli opiskelija käyttää **kokeessa tai osaamisen näytössä tai muussa opiskeluun liittyvässä** vilppiä, hänen suorituksensa hylätään ja hän joutuu tekemään näytön uudelleen.

Vilppiin puututaan lukiossamme matalalla kynnyksellä. Jos opettajalla on perusteltu syy epäillä vilppiä, voi hän pyytää opiskelijalta lisänäyttöjä osaamisesta esim. suullisella kuulustelulla.

Tuotokset, jotka opiskelija on kopioinut suoraan (plagiointi) netistä tai muualta lähteitä mainitsematta, katsotaan vilpiksi. **Myös tekoälyn tuottamien tekstien esittäminen opiskelijan omina tuotoksina on vilppiä.**

Aineenopettaja informoi huoltajaa, ryhmänohjaajaa ja rehtoria vilpistä tai vilpin epäilystä. **Toistuvasta vilpistä opiskelijalle voidaan antaa suorituksen hylkäämisen lisäksi kirjallinen varoitus.** Kirjallisen varoituksen antaa lukion rehtori.

TÄRKEÄÄ!

YLIOPPILASTUTKINTO

Ylioppilastutkinto yhdessä PSG:n kanssa

Paraisten lukio järjestää sähköiset ylioppilaskokeet yhdessä Pargas Svenska Gymnasiumin kanssa.

Ylioppilastutkinnon suorittaminen

Ylioppilastutkintoon on sisällytettävä **vähintään viiden tutkintoaineen kokeet**. Kaikkien kokelaiden on sisällytettävä tutkintoonsa äidinkielen ja kirjallisuuden koe. Lisäksi tutkintoon on sisällytettävä vähintään neljä eri tutkintoaineen koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä:

- matematiikka
- toinen kotimainen kieli
- vieras kieli
- reaaliaine.

Kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe.

Tutkintoon vaadittujen viiden kokeen lisäksi kokelas voi suorittaa yhden tai useamman muun kokeen. Kokelas voi halutessaan suorittaa eri oppimäärien kokeita samassa tutkintoaineessa. Saman aineen eri oppimäärien kokeet voidaan kuitenkin laskea suoritukseksi vain kerran, esimerkiksi lyhyt ja pitkä matematiikka tai evankelisluterilainen uskonto ja ortodoksinen uskonto.

Kokelas voi halutessaan valita toisen kotimaisen kielen kokeen sijasta äidinkieleltään ruotsin- tai suomenkielisille kokelaille tarkoitetun äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen kyseisessä kielessä. Kokelas voi myös halutessaan suorittaa vieraan kielen kokeen sijasta äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen saamen kielessä.

Ylioppilastutkintolautakunta on julkaissut verkossa toimivan palvelun, jossa voi kokeilla, millaiset koeyhdistelmät täyttävät nämä kriteerit. [Pääset palveluun tästä.](#)

Ylioppilastutkinnon kokeiden suorittaminen

Ylioppilastutkinnon
kokeiden arvosanat:

L *laudatur*

E *eximia cum laude*

approbatur

M *magna cum laude*

approbatur

C *cum laude approbatur*

B *lubenter approbatur*

A *approbatur*

I *improbatur* (hylätty)

Tutkintoon vaadittavat kokeet **suoritetaan enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana**. Hylätyn kokeen voi uusia kolme kertaa kolmella seuraavalla tutkintokerralla. Jos kokelas tulee hylätyksi jossakin valmistumisen edellyttämässä kokeessa kolmannella tutkintokerralla, tutkinnon suorittaminen voi ulottua kuuteen tutkintokertaan. Tutkintoon voi kuitenkin lisätä uusia kokeita vain ensimmäisen kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana. Jos kokelas on valinnut vaativamman tason kokeen aineessa, jossa on kahden tason mukaisia kokeita, ja saanut koesuorituksesta hylätyn arvosanan, hän voi kokeen uusiessaan vaihtaa sen tason. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että vaadittuihin kokeisiin sisältyy yksi vaativamman tason koe.

Sairastuminen, ulkomailla tapahtuva päätoiminen opiskelu tai muun niihin rinnastettava painava syy voi pidentää tutkinnon suorittamista 1–2 tutkintokertaa. Jos kokelaan tutkinnon suorittaminen keskeytyy tällaisesta syystä ja kokelas on estynyt osallistumasta kaikkiin kyseisen tutkintokerran kokeisiin, rehtorin on lähetettävä asiasta kirjallinen hakemus lautakuntaan. Hyväksyttyä koetta voi uusia rajoituksetta. Tutkinnon valmistumisen jälkeen hylättyä koetta voi uusia rajoituksetta ja tutkintoa voi täydentää uusilla tutkintoaineilla ja oppimäärillä.

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Kokelas voi osallistua yhtenä päivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta. Omana koepäivänään ovat psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia ja toisena koepäivänä uskonto, elämänskatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto.

Hylätyn kokeen uusiminen

Hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.

Tutkinnon suorittanut henkilö saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa. Tämä koskee sekä pakollisia että ylimääräisiä kokeita. Kun uusit hylätyn kokeen, voit halutessasi vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen. Tason vaihtaminen edellyttää, että tutkintosi pakollisiin kokeisiin sisältyy edelleen yksi pitkän oppimäärän koe.

Jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy kolmannellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava koko tutkinto uudelleen. Hylätyistä ylimääräisistä kokeista ei tule merkintää todistukseen.

Hyväksytyn kokeen uusiminen

Hyväksytyn kokeen saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa. Kokeen uusimisajankohdan voit valita itse. Jos uusit jonkin kokeen ennen ylioppilastutkintotodistuksen saamista, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Jos uusit kokeen tutkintotodistuksen saamisen jälkeen, saat uusitusta hyväksytystä kokeesta erillisen todistuksen. Saat halutessasi uusia myös kokeen, josta lautakunta on antanut arvosanan laudatur. Mahdollisuus uusia hyväksytyjä kokeita rajattomasti koskee kaikkia kokelaita riippumatta hyväksytyn kokeen suorittamisajankohdasta tai aiemmista uusimiskerroista.

Täydentäminen

Tutkinnon täydentäminen uusilla kokeilla on mahdollista sen jälkeen, kun olet suorittanut tutkinnon. Täydentämisen ajankohdan voit valita itse. Voit myös täydentää tutkintoa jo suorittamasi oppiaineen eritasoisella kokeella. Saat erillisen todistuksen näistä uusista hyväksytyistä kokeista. Voit uusia kokeen niin monta kertaa kuin haluat.

Kompensaatio

Kompensaatio tarkoittaa sitä, että sinulla voi olla mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi, vaikka et saa hyväksytyä arvosanaa jostakin pakollisesta kokeesta. Kompensaatiossa otetaan huomioon ylioppilastutkintotodistukseen tulevien pakollisten ja ylimääräisten kokeiden arvosanat. Jos et saa jossakin pakollisessa kokeessa hyväksytyä arvosanaa mutta tulet ylioppilaaksi kompensaation kautta, voit uusia hylätyn kokeen myöhemmin niin monta kertaa kuin haluat. Uusimisen ajankohdan voit valita itse. Äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus sekä lukutaidon että kirjoitustaidon kokeesta. Jos jompikumpi suoritus puuttuu, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi, jolloin koko suorituksesi on hylätty. Keskeytyneen kokeen tapauksessa kompensaatio ei ole mahdollinen.

Kompensaatiota voidaan käyttää, jos kokelaan suorittamien muiden kokeiden arvosanat osoittavat tietoja ja taitoja sekä riittävää kypsyysää, eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen. Kompensaatiota ei voida käyttää, jos koe on katsottu hylätyksi vilpillisen menettelyn tai tutkintojärjestyksen rikkomisen vuoksi tai kokelas ei ole saapunut koetilaisuuteen tai jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi

Hylätyn arvosanan
(improbatur)
kompensoidakseen
kokelas tarvitsee muista
kokeista 10
kompensaatiopistettä
(alkaen kevät 2022).

Kompensaatiopisteitä
saa seuraavasti:
L = 7 pistettä
E = 6 pistettä
M = 5 pistettä
C = 4 pistettä
B = 3 pistettä
A = 2 pistettä

Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen on sitova. Jos olet ilmoittautunut tutkintoon ja sinulla on osallistumisoikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi. Lautakunta voi hakemuksesi perusteella mitätöidä ilmoittautumisen, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava, lautakunnan hyväksymä syy. Hakemukseen on liitettävä esimerkiksi lääkärintodistus sairaudesta, todistus ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana tai todistus varusmiespalveluksen aiheuttamasta esteestä. Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi ilmoittautumisen mitätöintiin. Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suorittamisaikaa. Ilmoittautuminen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeeseen voidaan mitätöidä, jos olet pätevistä syistä estynyt osallistumasta joko lukutaidon tai kirjoitustaidon kokeeseen tai molempiin saman tutkintokerran aikana.

Ylioppilastutkintoon ilmoittautuminen tehdään Wilman kautta rehtorin antamien ohjeiden mukaan. Hajauttamis- ja kirjoittamissuunnitelmat opiskelija käy läpi opinto-ohjaajan tai rehtorin kanssa.

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen

Lautakunta voi ottaa huomioon koesuoritusta heikentävän syyn ylioppilastutkinnossa, jos sinulla on jokin seuraavista:

- sairaus tai vamma
- kuulovamma
- näkövamma
- lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
- erityisen vaikea elämäntilanne
- opetuskielen puutteellinen hallinta (vieraskieliset kokelaat).

Ensisijainen tapa tähän on myöntää erityisjärjestelyjä koetilanteeseen. Pistekorotus kohdistuu ainoastaan niihin kokeisiin, joiden arvosana ilman lisäpisteitä olisi hylätty. Pistekorotuksen hylättyyn kokeeseen voi saada riippumatta siitä, onko erityisjärjestelyitä haettu tai käytetty.

Ylioppilastutkintotodistus

Ylioppilastutkintotodistus lähetetään lukioosi, kun olet suorittanut hyväksytysti kaikki neljä pakollista koetta ja lisäksi saanut lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta.

Jos olet ylioppilaaksi valmistumisen jälkeen käynyt uusimassa jonkin kokeen tai täydentämässä tutkintoasi, saat näistä kokeista erillisen todistuksen, joka lähetetään lukioosi.

Ylioppilaaksi valmistuminen

Kokelas valmistuu ylioppilaaksi **suoritettuaan hyväksytysti ylioppilastutkintoon vaadittavat kokeet sekä lukion oppimäärään kuuluvat opinnot**. Lukion oppimäärän sijaan kokelaalla voi olla suoritettuna muu lainsäädännössä mainittu tutkinto tai opinnot:

- aiemmin suoritettu lukiokoulutuksen oppimäärä tai vastaava ulkomainen koulutus
- ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun ammatillisen perustutkinto tai sitä vastaava aiempi tutkinto
- muu kuin edellisessä kohdassa tarkoitettu perusopetuksen oppimäärälle tai sitä vastaavalle aikaisemmalle oppimäärälle perustuva vähintään kaksivuotinen ammatillinen tutkinto tai sitä vastaavat opinnot sekä Ylioppilastutkintolautakunnan määräämät lisäopinnot.

Tutkinnon aloittaminen uudestaan

Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi päättää, että kokelas voi tutkinnon ollessa kesken aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta.

Tutkinto katsotaan hylätyksi, jos kokelas ei ole suorittanut tutkintoa kolmen tutkintokerran, hylätyn kokeen uusimiseen käytettävien tutkintokertojen ja mahdollisten tutkinnon keskeytymisestä myönnettyjen jatkokausien mukaisessa ajassa. Tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen. Kokelas voi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettuna kokeen hyväksymisestä.

Ylioppilastutkinnon kokeita voi suorittaa erillisenä, jos kokelas ei ole suorittanut ylioppilastutkintoa eikä hän ole lukiokoulutuksen opiskelijana suorittamassa lukion oppimäärää ja suomalaista ylioppilastutkintoa tai ammatillisen koulutuksen opiskelijana suorittamassa ammatillista perustutkintoa. Erillisistä kokeista ei muodostu ylioppilastutkintoa. Jos erillisiä kokeita suorittanut kokelas haluaa myöhemmin suorittaa ylioppilastutkinnon, erillisinä kokeina suoritettut hyväksytyt kokeet voidaan sisällyttää tutkintoon kolmen vuoden ajan erillisen kokeen hyväksymisestä.

Ylioppilaskokeiden suorittaminen ilman maksua

Oppivelvollisuuden laajeneminen vaikuttaa ylioppilastutkinnosta perittäviin tutkintomaksuihin. Maksuttomuus koskee pääasiassa niitä opiskelijoita, jotka aloittavat lukion syksyllä 2021 tai myöhemmin. Oppivelvollisuus ja maksuttomuus koskee vain Suomessa vakinaisesti asuvia. Oppivelvollisuus ja maksuttomuus ei koske niitä opiskelijoita, joiden kotikunta on Ahvenanmaalla.

Kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen. Seuraavista kokeista peritään maksu. Jos kokelas ilmoittautuu saman tutkintokerran aikana useaan kokeeseen siten, että kokeita tulee yhteensä enemmän kuin viisi, kokelas valitsee maksuttomasti suoritettavat kokeet.

Jos kokelas saa maksuttomasti suoritetusta kokeesta hylätyn arvosanan, hän saa uusia kokeen ilman maksua muutamien poikkeuksin. Hylätyn kokeen uusimisesta peritään maksu esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen
- kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi
- koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.

Maksuttomuus ei välttämättä kata kaikkia ylioppilastutkinnon valmistumisen edellyttämiä viittä koetta, jos kokelas suorittaa tutkinnossaan enemmän kuin vaadittavat viisi koetta. Viiden ensimmäisen kokeen ja näiden kokeiden hylättyjen arvosanojen suorittaminen antaa kokelaalle kuitenkin mahdollisuuden ylioppilastutkinnon maksuttomaan suorittamiseen, mikä on ollut oppivelvollisuuden laajentamisen tavoitteena.

Maksuttomuus päättyy yleensä siihen, että opiskelija saa ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon tai niitä vastaavat ulkomaiset opinnot valmiiksi. Jos opiskelija suorittaa samanaikaisesti ammatillista koulutusta ja lukion oppimäärää, maksuttomuus päättyy, kun opiskelija on suorittanut ammatillisen tutkinnon ja ylioppilastutkinnon.

Jos opiskelija etenee eri tahdissa kuin oma ikäluokkansa tai hänen opintopolkunsa on epätypillinen, opiskelijan oikeus maksuttomaan kokeiden suorittamiseen pitää tarkistaa opiskelutietojen ja lainsäädännön perusteella. Maksuttomuudesta säädetään muun muassa:

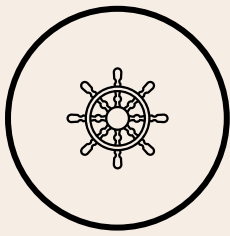
- Maksuttomuus päättyy sen kalenterivuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta ellei opiskelijalle myönnetä erikseen maksuttomuuteen pidennystä.

Oppivelvollisuus ja maksuttomuus eivät koske niitä opiskelijoita, joiden perusopetusta koskeva oppivelvollisuus on päättynyt ennen 1.1.2021.

- Maksuttomuus ei koske niitä opiskelijoita, jotka eivät ole olleet oppivelvollisia uuden oppivelvollisuuslain mukaan (esimerkiksi opiskelijat, jotka ovat muuttaneet Suomeen oppivelvollisuusiän jälkeen).

Lisätietoja ylioppilastutkinnosta

Lisätietoa ylioppilastutkinnosta saat aineenopettajilta, opinto-ohjaajilta sekä rehtorilta. Ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta on löydettävissä paljon hyvää tietoa osoitteesta: www.ylioppilastutkinto.fi.

OHJAUS JA OPISKELIJAHUOLTO

Kaikki lukiossa toimivat aikuiset ovat velvollisia antamaan opiskelijoille ohjausta. Opinto-ohjaajilla on päävastuu ohjauksen kokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa. Koulut noudattavat kaupungin yhteistä ohjaussuunnitelmaa.

Aineenopettaja

Aineenopettajan tehtävänä on ohjata opiskelijoita opettamansa aineen opiskelussa, oppimaan oppimisessa ja opiskelutekniikassa. Hän tiedottaa oman aineensa opintojen sisällöistä ja vaadittavista näytöistä, arvioinnin periaatteista ja kriteereistä sekä moduulien/opintojaksojen suoritusjärjestyksestä. Hän valvoo opiskelijan opintojen etenemistä omassa oppiaineessaan, puuttuu ajoissa opiskelijan poissaoloihin ja opintomenestyksessä tai käyttäytymisessä tapahtuviin muutoksiin. Hän ohjaa ajoissa opiskelijat suorittamaan hylätyt arvosanat hyväksytyiksi ja täydentämään puuttuvat suoritukset.

Aineenopettaja tiedottaa keskeytyneistä moduuleista/opintojaksoista ja muista opiskelijan opintojen etenemisen muutoksista ryhmänohjaajalle ja tarvittaessa opinto-ohjaajalle ja rehtorille.

Aineenopettaja ohjaa oman aineen ylioppilaskirjoitusasioissa sekä informoi oman alansa jatko-opintovaihtoehtoista.

Ryhmänohjaaja

Ryhmänohjaajalla on keskeinen rooli oman ryhmänsä ohjauksessa ja tiedottamisessa sekä positiivisen ja yhteisöllisen ryhmähengen muodostumisessa.

Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä, kuten suoritusten karttumista jaksoittain ja puuttuu viipymättä heikkenevään opintomenestykseen ja laiminlyönteihin, lisääntyviin poissaoloihin sekä käyttäytymisessä tapahtuviin muutoksiin.

Ryhmänohjaaja seuraa ryhmänsä opiskelijoiden Wilma-merkintöjä. Hän on pääasiallinen yhteydenpitäjä opiskelijoiden huoltajiin.

Ryhmänohjaaja pitää ryhmänohjaustuokiot ja välittää tietoja koulun tapahtumista ja järjestelyistä sekä osallistuu ryhmänohjaajien ja opinto-ohjaajien säännöllisiin palaveriin. Hän on tiiviissä yhteistyössä aineenopettajien, opinto-ohjaajien ja rehtorin kanssa. Lisäksi hän on tarvittaessa yhteydessä opiskelijahuoltohenkilöstöön ja kaupungin sosiaalitoimeen sekä on mukana opiskelijahuollon neuvonpidoissa.

Opinto-ohjaaja

Lukion opinto-ohjaajana toimii **Anna Lehtonen**. Häneen saa yhteyttä joko soittamalla, laittamalla viestiä tai lähettämällä sähköpostia tai Wilma-viestiä.

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijaa opinnoissa lukioaikana ja huolehtia siitä, että opiskelijalla on riittävästi sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee siirtyessään jatko-opintoihin ja työelämään. Opinto-ohjaus antaa tietoa koulutusjärjestelmästä, hakujärjestelmästä ja työelämästä sekä vahvistaa opiskelijoiden kykyä päätöksentekoon, elämänhallintaan ja kasvua terveeseen aikuisuuteen.

Opinto-ohjaaja antaa luokkamuuotoista, henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta. Hän vastaa jatkokoulutukseen ja ammatinvalintasuunnitelmiin liittyvistä ohjauksellisista kysymyksistä. Hänen ohjauksessaan opiskelijat laativat lukioaikaisen opintosuunnitelman, ylioppilaskirjoitussuunnitelman ja jatko-opintosuunnitelman. Opinto-ohjaaja järjestää vierailukäyntejä lukion jälkeisiin oppilaitoksiin ja kutsuu eri alojen vierailijoita opinto-ohjauksen oppitunneille. Hän syventää opiskelijoiden työelämätietoutta ja kehittää heidän työelämävalmiuksiaan.

Opinto-ohjaaja on tiiviisti mukana yhdessä aineenopettajien ja ryhmänohjaajien kanssa opiskelijoiden opintojen etenemisen seurannassa. Hän osallistuu ryhmänohjaajien palaveriin. Hän ohjaa opiskelijoita valintoihin ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyvissä asioissa.

Opinto-ohjaaja on mukana lukion moniammatillisessa opiskelija-huoltoryhmässä (hyvinvointiryhmä), pitää osaltaan yhteyttä opiskelijoiden vanhempiin ja osallistuu huoltajailtoihin.

Lukion opinto-ohjaus on pakollinen oppiaine. Opinto-ohjauksen oppitunnit ovat hajautettuina pitkin lukuvuotta. Osa suorituksista tehdään oppituntien ulkopuolella.

Opintojaksovalinnat ja niihin tulevat muutokset hoidetaan tiettyinä ennakoon ilmoitettavina aikoina.

Rehtori

Rehtori **Ari Rintanen** vastaa lukion toiminnasta ja mm. siitä, että opetus ja ohjaus ovat asianmukaisia ja voimassa olevan lainsäädännön ja opetussuunnitelman mukaisia.

Rehtori ohjaa lukion aloittavat opiskelijat lukion toimintatapoihin ja käytänteisiin sekä perehdyttää valintojen tekemiseen. Lisäksi hän järjestää ylioppilaskirjoituksiin liittyvät tiedotustilaisuudet sekä opiskelijoille että heidän huoltajilleen. Rehtori järjestää yhdessä opettajien kanssa lukion huoltajaillat. Lisäksi rehtorin tehtävänä on

mm. hoitaa kurinpidolliset asiat sekä puuttua opiskelijoiden laiminlyönteihin tai häiritsevään käyttäytymiseen.

Vararehtorit

Lukion vararehtori **Tommi Sundell** vastaa uusintakokeiden ja arviointiviikkojen järjestelyistä sekä kouluarjen organisoimisesta. Hän on rehtorin 2. varahenkilö (yläkoulun vararehtori **Perttu Hytönen** on 1. varahenkilö)

Koulusihteeri

Koulusihteeri **Minna Nordman** antaa pyynnöstä opiskelijatodistukset. Lisäksi hän huolehtii mm. ylioppilaskirjoitusten laskutusasiat.

Erityisopetus

Paraisten lukion erityisopettaja on **Tiina Sparf**. Häneen saa yhteyden ensisijaisesti Wilman kautta tai numerosta 040 657 1263.

Kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat tekevät ensimmäisen jakson aikana lukiseulan, jossa kartoitetaan kielelliset taidot (lukemisen nopeus, sujuvuus ja tarkkuus, luetun ymmärtämisen taidot ja oikeinkirjoitus). Lukiseulan jälkeen erityisopettaja on yhteydessä niihin opiskelijoihin, joiden tulokset viittaavat mahdolliseen lukivaikeuteen. Tällöin opiskelijan on mahdollista tehdä tarkemmat yksilötestit. **Ylioppilastutkintolautakunta määrittää tuen (esim. lisäaika) ja erityisjärjestelyt ylioppilaskirjoituksiin.** Erityisjärjestelyhakemuksissa on aikarajat ja hakemukseen pitää kirjata, että tukea on annettu ja sen vaikuttavuus on todettu, joten **on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki opiskelijat osallistuisivat mahdollisiin yksilötesteihin heti ensimmäisenä vuotena.**

TÄRKEÄÄ!

Oppimiseen liittyvissä erityisvaikeuksissa on mahdollista saada yksilö- tai ryhmämuotoista opiskelutaitojen opetusta tai/ja yksilöllisesti räätälöityä tukea erityisjärjestelyinä. Tukiopetusta itse oppiainesisältöihin voi kysyä aineenopettajilta.

Jos oppimisvaikeusepäily ilmenee myöhemmin lukioaikana, opiskelijan kannattaa ottaa yhteyttä erityisopettajaan ja varata aika, jossa kartoitetaan mahdollinen oppimisvaikeus ja tarvittava tuki. Tarkempia menettelyohjeita voi kysyä rehtorilta.

Terveystenhoitaja

Lukion terveystenhoitajana toimii **Kaisa von Zweybergk**. Häneen saat yhteyden puhelimitse numerosta 040 554 1442 tai Wilman kautta. Terveystenhoitajan vastaanotto on Bravan tiloissa.

Opiskeluterveydenhuolto sekä edistää opiskelijoiden terveyttä että vastaa heidän sairautsiensa hoidon järjestämisestä yhteistyössä terveystasemien kanssa. Kaikki opiskelijat saavat kutsun terveystenhoitajan terveystarkastukseen ensimmäisen, ja lääkärin terveystarkastukseen toisen lukuvuoden aikana. Toisen lukuvuoden tarkastus on samalla kutsuntojen ennakkotarkastus. Muille opiskelijoille terveystarkastus tehdään tarvittaessa. Terveystenhoitajan puoleen voi kääntyä kaikissa terveyteen liittyvissä asioissa, kuten rokotus-, seksuaalineuvonta-, raskaudenehkäisy-, päihde- ja mielenterveysasioissa.

Lukion koululääkärinä toimii **Helena Tuominen-Gustafsson**. Koululääkärillä on myös vastaanottoaikoja terveystasuksissa opiskelijoille. Häneen saat yhteyden tai varattua vastaanottoajan terveystenhoitajan kautta. Opiskeluterveydenhuolto on kaikille opiskelijoille maksuton. Yli 18-vuotiaiden terveystasuskäynneistä veloitetaan normaali terveystasusmaksu ja 18-vuotiailta veloitetaan myös peruuttamattomat ajanvarauksella olevat käynnit oppilashuollon muissa palveluissa, vaikka palvelut itsessään ovat maksuttomia.

Äkillisissä sairaus- ja tapaturmatapauksissa lääkärinapua saa Paraisten terveystasuksesta puh. 02 4545 220.

Koulupsykologi

Koulupsykologina toimii **Anja Seppälä**. Ajan hänelle voi tilata soittamalla tai lähettämällä tekstiviestin numeroon 040 545 2189 tai Wilman kautta. Koulupsykologin vastaanotto on Paraisten hyvinvointikeskuksessa osoitteessa Vapparintie 15.

Koulupsykologi on lukion yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän ja kriisiryhmän jäsen. Koulupsykologi osallistuu erikseen sovitusti opiskelijan asioiden käsittelyyn monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Yksilötapaamisilla psykologi ohjaa, neuvoo ja tukee lukiolaisia hyvinvointiin, opiskeluun ja elämäntilanteeseen liittyvissä asioissa. Tavoitteena on opiskelijoiden myönteisen nuoruusiän kehityksen, toimintakyvyn ja mielenterveyden tukeminen. Psykologin vastaanotolle hakeutumisen syinä voivat olla esim. väsymys, stressi, ahdistuneisuus, jännittäminen, masentuneisuus, ihmissuhteet, äkilliset elämänmuutokset ja kriisitilanteet, opintojen sujumiseen liittyvät asiat tai tulevaisuuden suunnitelmat. Psykologin vastaanotolla järjestettävät yksilölliset tapaamiset ovat luottamuksellisia, vapaaehtoisia ja maksuttomia.

Käyntimäärät ja niiden toteuttamistapa sovitaan opiskelijan kanssa. Opiskelija voi hakeutua vastaanotolle itse, huoltajan, terveydenhoitajan, ryhmänohjaajan ja/tai opinto-ohjaajan suosittelemana.

Koulukuraattori

Koulukuraattorina toimii **Mika Wallin**. Hänet tavoittaa puhelinnumerosta 040 488 5963 tai Wilma-viestillä. Koulukuraattorin työtila on Bravan tiloissa.

Koulukuraattori on lukion sosiaalityöntekijä. Hänen kanssaan voi keskustella kaikista koulunkäyntiin liittyvistä kysymyksistä sekä ihmis- ja perhesuhteista sekä erilaisista elämänmuutoksista. Kuraattorin pääasiallisimmat työskentelytavat ovat keskustelu ja ratkaisujen etsiminen yhdessä opiskelijan kanssa. Tarvittaessa kuraattori on yhteydessä myös nuoren vanhempiin tai muihin ammattiryhmiin sekä ohjaa nuoren jatkohoitoon tai muiden palvelujen piiriin. Myös lukiolaisen vanhemmat voivat olla kuraattoriin yhteydessä, jos ovat huolissaan omasta nuoresta tai perheen tilanteesta.

Koulunuorisotyöntekijä

Koulunuorisotyöntekijänä toimii **Jessica Sjöholm**. Häneen saa yhteyttä Wilman kautta tai puhelimitse numerosta 040 488 6074.

Koulunuorisotyöntekijän tehtävänä on parantaa kouluviihtyvyyttä, tukea opiskelijan suoriutumista lukio-opinnoistaan ja vähentää poissaoloja. Koulunuorisotyöntekijä on mukana oppimisen tukiryhmien toiminnassa.

Psykiatrinen sairaanhoitaja

Psykiatrisena sairaanhoitaja Bravassa toimii Ossi Raitio (p. 040 485 0245). Psykiatrisen sairaanhoitajan tehtävä on tarjota kouluympäristössä matalan kynnyksen keskusteluapua erilaisiin lapsen tai nuoren mieltä kuormittaviin murheisiin ja huoliin. Keskustelukäyntien tavoitteena on ehkäistä kasvuun ja kehitykseen liittyvien pulmien sekä erilaisten elämäntilanteiden aiheuttamien kriisien vaikeutuminen. Vastaanotto vain ajanvarauksella Bravan tiloissa tai perhekeskuksessa Vapparintie 15:ssä.

OPPIAINEKOHTAISET SISÄLLÖT

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Yhteiset opinnot

Lukion äidinkieli ja kirjallisuus on monipuolinen taito-, tieto- ja taideaine. Äidinkielen ja kirjallisuuden opinnoissa teksti ymmärretään laaja-alaisesti: tekstejä ovat niin kirjoitetut tekstit, suulliset esitykset kuin kuvatkin. Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksojen aikana luetaan, analysoidaan ja tuotetaan erilaisia tekstejä, kuten kaunokirjallisuutta, mediatekstejä ja tietotekstejä. Pakollisten opintojaksojen aikana luetaan yhteensä kahdeksan kokonaisteosta – ensimmäisen opiskeluvuoden aikana 4 ja toisen opiskeluvuoden aikana 4. S2-opiskelijat lukevat pakollisten opintojaksojen aikana vähintään 6 kokonaisteosta.

1. Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (ÄI1/S21) (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja. Opintojakson aikana harjoitellaan aineistopohjaista kirjoittamista sekä luetaan romaani. Opiskelijat saavat ohjausta lukion äidinkielen ja kirjallisuuden opintoihin.

2. Kieli, tekstit ja vuorovaikutus (ÄI2ÄI3/S22S23) (2 op)

Opintojakson aikana opiskelijat syventävät tuntemustaan suomen kielen piirteistä sekä vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä. Opintojakson aikana työskentelyssä painotetaan pari- ja ryhmätyöskentelyä. Opintojakson aikana luetaan yksi kokonaisteos.

3. Kirjallisuuden analyysi ja tulkinta (ÄI4/S24) (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija harjaantuu lukemaan ja analysoimaan erilaisia kirjallisuuden lajeja: proosaa, runoja, näytelmiä ja tietokirjallisuutta. Opintojakson aikana SUK-oppimäärän opiskelijat lukevat 2 kokonaisteosta ja S2-opiskelijat yhden kokonaisteoksen.

4. Vaikuttavat asia- ja mediatekstit (ÄI5/S25) (2 op)

Opintojakson aikana syvennytään asia- ja mediateksteihin sekä niiden vaikuttamisen keinoihin. Opiskelija harjaantuu analysoimaan ja tulkitsemaan erilaisia asia- ja mediatekstejä sekä muotoilemaan analyysinsä ja tulkintansa yhtenäiseksi vastaustekstiksi. Opintojakson aikana luetaan yksi kokonaisteos.

5. Kirjallisuus ja historia identiteetin luojana (HI3ÄI8/HI3S28) (4 op)

Opintojakson aikana opiskelija perehtyy autonomisen ja itsenäisen Suomen historiaan ja suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin. Suomalaista kirjallisuutta tarkastellaan osana maailmankirjallisuutta, sekä kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa. Suomen historiasta tehtyjä tulkintoja arvioidaan myös kaunokirjallisuuden kautta. Opintojakson aikana SUK-oppimäärän opiskelijat lukevat 2 kokonaisteosta ja S2-opiskelijat yhden kokonaisteoksen.

6. Suullinen ja kirjallinen viestintä (ÄI6ÄI7/S26S27) (2 op)

Opintojakson aikana harjoitellaan analysoimaan ja tuottamaan monipuolisesti erilaisia suullisia ja kirjallisia tekstejä. Kirjoittamista harjoitellaan prosessityöskentelynä, ja opiskelija harjaantuu myös puheenvuoron esittämiseen. Opintojakson aikana luetaan tai kuunnellaan yksi kokonaisteos.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

7. Vuorovaikutustaitojen syventäminen (ÄI9/S29) (2 op)

Opintojakson aikana opiskelijan vuorovaikutustaidot vahvistuvat, ja opiskelija saa valmiuksia ymmärtää erilaisten vuorovaikutukseen liittyvien ongelmien syitä, seurauksia ja ratkaisukeinoja. Opintojakson aikana harjoitellaan monipuolisesti erilaisia työelämän viestintätilanteita, mikä vahvistaa opiskelijoiden valmiuksia toimia työelämässä. Kokemus erilaisista puheviestintätilanteista valmistaa opiskelijoita jatko-opinnoissa vaadittaviin viestintätilanteisiin.

8. Kirjoitustaitojen syventäminen (ÄI10/S210) (2 op)

Opintojakso syventää monipuolisesti opiskelijoiden kirjoitustaitoa. Opintojakson aikana harjoitellaan esimerkiksi tekstin suunnittelua, aineistojen hyödyntämistä ja omaäänisyyden vahvistamista. Opintojakso tukee valmistautumista äidinkielen ylioppilaskokeeseen tai S2-ylioppilaskokeeseen sekä jatko-opintoihin. Opintojakson päätteeksi tehdään kirjoitustaidon preliminäärikoe tai S2-kirjoitelmakoe.

9. Lukutaitojen syventäminen (ÄI11/S211) (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija syventää analyttistä, kulttuurista ja kriittistä lukutaitoaan. Opintojakson aikana harjoitellaan huomioimaan tekstin tavoitteiden ja kontekstien merkitys monimuotoisten tekstien analyysissä ja tulkinnassa. Opintojakso tukee valmistautumista äidinkielen ylioppilaskokeeseen tai S2-ylioppilaskokeeseen sekä jatko-opintoihin. Opintojakson päätteeksi järjestetään lukutaidon preliminäärikoe tai S2-preliminäärikoe.

Arviointi

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärien arviointi kohdistuu oppimäärien yleisiin ja opintojaksokohtaisiin tavoitteisiin. Opintojakson tavoitteet kerrotaan opiskelijalle, jotta sekä opettaja että opiskelija voivat seurata opintojaksossa edistymistä. Oppimisprosessin aikainen arviointi, henkilökohtainen tavoitteenasettelu, itsearviointi, vertaisarviointi ja palaute tukevat opiskelijaa kehittämään osaamistaan. Opintojakson arvosanaan vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja

mahdolliset muut tuotokset sekä aktiivinen osaamisen osoittaminen opintojakson aikana. Arviointi on monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Itsearviointitaitojen avulla opiskelija rakentaa myönteistä ja realistista käsitystä itsestään puhujana, tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

10. Kielen ja kirjoittamisen kertausjakso (ÄI12/S212) (2 op)

Opintojakson aikana kerrataan keskeisiä kielenhuollon sekä kielentuntemuksen piirteitä ja vahvistetaan kirjoitustaitoja. Tavoitteena on, että opiskelija kehittää valmiuksiaan ja varmuuttaan kirjoittajana ja saa yksilöllistä apua ylioppilaskirjoituksiin valmistautumiseen. Opintojaksossa kerrataan tekstin ideointi, suunnittelu, aiheen rajaaminen sekä kirjoittamisen ja hiomisen vaiheet. Opintojakso valmentaa tuottamaan ja huoltamaan tekstikokonaisuuksia ylioppilaskirjoituksia ja jatko-opintoja tai työelämää varten. Opintojakson sisältöä suunnitellaan opiskelijoiden toiveiden mukaan.

11. Syvenny elokuvaan (HI8ÄI13/HI8S213) (2 op)

Opintojakson aikana tutustutaan elokuvan historiaan sekä elokuvakerronnan keinoihin ja analysoidaan useita elokuvia. Opiskelija syventää taitojaan eritellä ja tulkita fiktiivistä tarinaa ja audiovisuaalisen kerronnan ominaispiirteitä.⁸

Opintojakso vahvistaa mielekkäällä tavalla muissa äidinkielen ja kirjallisuuden sekä historian opintojaksoissa ja ylioppilaskokeessa mitattavia analyysitaitoja ja laajentaa kulttuurin ja tarinaperinteiden tuntemusta. Opintojakso on äidinkielen ja kirjallisuuden sekä historian oppiaineiden yhteinen opintokokonaisuus, ja se järjestetään Moodle-oppimisympäristössä.

12. Mediatuottaminen (ÄI15/S215) (2 op)

Opintojaksossa harjoitellaan monipuolisesti erilaisten mediatekstien tuottamista. Opintojaksolla tutustutaan toimittajan työhön ja lehden toimitukseen sekä kirjoitetaan ja julkaistaan lehtiteksti. Opintojakson aikana toteutetaan erilaisia mediaan liittyviä projekteja ja vierailuja, ja opintojakso järjestetään osittain yhteistyössä PSG:n kanssa.

13. Lukudiplomi / 20 kirjaa (ÄI14) (2 op)

Diplomi suoritetaan lukio-opintojen aikana itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaan lukemalla 20 teosta ja tekemällä niistä tehtäviä. Diplomitehtävä on suunnattu niille, jotka haluavat syventää kirjallisuudentuntemustaan ja vahvistaa luku- ja erittelytaitojaan päättökoetta, jatko-opintoja ja yleissivistystä varten. Lukudiplomin työstäminen aloitetaan keskustelemalla diplomitehtävästä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan kanssa. Lukudiplomin työstäminen on suositeltavaa aloittaa ensimmäisen lukiovuoden aikana.

TOINEN KOTIMAINEN KIELI

RUOTSI, A-OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

1. Ruotsin kielen starttijakso (RUA1RUA2, 4 op)

Opintojaksolla opitaan tarkastelemaan kieltä ilmiönä ja saadaan valmiuksia lukion kieliopintoihin. Lisäksi harjoitellaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista ja syvennetään osaamista niin kielen rakenteissa, sanastossa kuin ääntämisessä. Aiheina ovat perhe ja ystävät sekä lukio-opintojen aloittaminen. Opintojaksolla tarkastellaan ruotsin kieltä ja sen roolia Suomessa ja muissa Pohjoismaissa ja vertaillaan ruotsia myös muihin kieliin. Kielipista kerrataan ja syvennetään verbien ja substantiivien taivutusta ja käyttöä.

2. Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineinä (RUA3, 2 op)

Opintojaksossa tutustutaan pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin, kuten elokuvaan ja kirjallisuuteen, sekä ruotsinkielisiin medioihin. Syvennetään ja laajennetaan opiskelijoiden monilukutaitoa ja harjoitellaan tuottamaan tekstejä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä.

3. Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä (RUA4, 2 op)

Opintojakson tavoitteena on kehittää opiskelutaitoja harjoittelemalla tiedonhankintaa ja kriittistä lukutaitoa tutustumalla ajankohtaisiin aiheisiin ruotsin kielellä. Keskeisiä sisältöjä ovat pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta, tasa-arvo ja ihmisoikeuskysymykset sekä yksilön vaikuttamismahdollisuudet ja median rooli asenteiden muokkaajana.

4. Kestävä tulevaisuus ja tiede (RUA5, 2 op)

Opintojaksolla syvennetään tiedonhankinnan taitoja painottaen erityisesti lähdekriittisyyttä. Tavoitteena on oppia käyttämään erilaisia lukustrategioita sekä tulkitsemaan ja tiivistämään erilaisia tekstejä.

Keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat, tulevaisuuden visiot ja kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot.

5. Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (RUA6, 2 op)

Kurssilla tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa ruotsin kielellä myös muualla kuin Suomessa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämäänsä astuvan nuoren elämänpiiriin.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

Opintojaksoilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää ruotsin kieltä eri tarkoituksiin ja harjoitellaan tekstien tulkitsemista ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

6. Ympäristö ja kestävä elämäntapa (RUA7, 2 op)

Opintojakson tavoitteena on harjoitella edelleen tiedonhakutaitoja ja laajentaa ilmaisuvarastoa. Harjoitellaan myös laajempia kirjallisia ja suullisia vuorovaikutustilanteita. Keskeisiä teemoja ovat ympäristökysymykset, kestävä elämäntapa ja ratkaisukeskeisyys.

7. Viesti ja vaikuta puhuen (RUA8, 2 op)

Opintojakson keskeisenä tavoitteena on suullisen kielitaidon vahvistaminen. Harjoitellaan suullista tuottamista ja kuullun ymmärtämistä ja vahvistetaan näin dialogin rakentamista. Huomioidaan myös eri ruotsin kielen variantit. Opintojaksoon sisältyy valmistelua edellyttävä suullinen esitys sekä Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

Lukion oma valinnainen opintojakso

8. YO-kertaus (RUA9, 2 op)

Opintojaksolla kerrataan koko lukion asioita ja valmistaudutaan yo-kirjoituksiin. Opintojakso sisältää kieliooppia, rakenne- ja sanastoharjoituksia, tekstin- ja kuullun ymmärtämistä ja kirjoittamista opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Opintojakson arviointi: hyväksytty/hylätty.

RUOTSI, B1-OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

1. Ruotsin kielen starttijakso (RUB1RUB2, 4 op)

Opintojaksolla harjoitellaan kertomaan ruotsiksi omasta itsestä, perheestä, koulusta ja lähiympäristöstä. Harjoitellaan aktiivisen keskustelun ja kuuntelun taitoa sekä ääntämistä. Aiheet liittyvät hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja nuorten elämäntapaan. Kerrataan kommunikaation kannalta keskeisimpiä rakenteita.

2. Kulttuuri ja mediat (RUB3, 2 op)

Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaitoja. Tutustutaan suomenruotsalaisiin ja pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin sekä ruotsinkielisiin medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

3. Monenlaiset elinympäristömme (RUB4, 2 op)

Opintojakson keskeisenä tavoitteena on mielipiteen ilmaisun harjoittaminen ja erilaisten tekstien tulkitseminen. Erityisesti harjoitellaan kirjallisen tekstin tuottamista. Opintojakson sisältöjä ovat kulttuurinen moninaisuus, erilaiset elinympäristöt ja ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

4. Opiskelu- ja työelämä (RUB5, 2 op)

Opintojaksolla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Kehitetään tietämystä eri tekstilajeista, jotka liittyvät opintojakson aihepiireihin. Harjoitellaan mm. hakemusten tekemistä.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

Opintojaksoilla syvennetään opiskelijan taitoa käyttää ruotsin kieltä eri tarkoituksiin ja harjoitellaan tekstien tulkitsemista ja tuottamista yksin ja yhdessä sekä kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

5. Viesti ja vaikuta puhuen (RUB6, 2 op)

Opintojakson keskeisenä tavoitteena on suullisen kielitaidon vahvistaminen. Harjoitellaan suullista tuottamista ja kuullun ymmärtämistä ja vahvistetaan näin dialogin rakentamista. Opintojaksoon sisältyy valmistelua edellyttävä suullinen esitys sekä Opetushallituksen tuottama suullisen kielitaidon koe.

6. Kestävä elämäntapa (RUB7, 2 op)

Opintojaksolla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa sekä käsitellään eri tekstilajien tekstejä. Syvennetään myös sosiaalisen median tuntemusta ruotsin kieltä käyttäen. Jatketaan oppimäärän pakollisten opintojaksojen teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

Lukion oma valinnainen opintojakso

7. YO-kertaus (RUB8, 2 op)

Opintojaksolla kerrataan koko lukion asioita ja valmistaudutaan yo kirjoituksiin. Opintojakso sisältää kieliooppia, rakenne- ja sanastoharjoituksia, tekstin ja kuullun ymmärtämistä ja kirjoittamista opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Opintojakson arviointi: hyväksytty tai hylätty.

Arviointi

Ruotsin kielessä arviointi perustuu opintojakson tavoitteiden saavuttamiseen. Kullakin opintojaksolla otetaan huomioon opintojaksokohtaiset painotukset sekä arviointikriteerit, jotka käydään läpi kunkin opintojakson alussa. Kaikilla opintojaksoilla annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä sekä kielitaidon eri osa-alueilla että muissa tavoitteissa. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään itse- ja vertaisarviointia. Arvioinnin tukena käytetään soveltuvien osien eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

A-oppimäärän syventävän opintojakson RUA8 ja B1-oppimäärän syventävän opintojakson RUB6 suorituksen arviointi perustuu Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta saatua arvosanaa ja muihin opintojakson aikaisiin näyttöihin. Opintojaksot arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

VIERAAT KIELET

ENGLANTI, A-OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

ENA5GE3 Yhteinen maailma ja kestävä tulevaisuus

Opintojaksolla syvennetään aiemmilla opintojaksoilla opittuja maantieteen ja englannin tietoja ja taitoja. Vahvistetaan sekä suullista että kirjallista kykyä käyttää maantieteeseen liittyvää tieteellistä kieltä myös englanniksi. Syvennetään tiedonhankinnan taitoja sekä harjoitellaan taitoja raportoida jäsennellysti opintojakson teemoista.

1. Kieli-identiteettini ja kansainvälinen englannin kieli (ENA1ENA2, 4 op)

Opintojaksolla opitaan tarkastelemaan kieltä ilmiönä ja saadaan valmiuksia lukion kieliopintoihin. Tutkitaan englannin kielen asemaa maailmassa ja tutustutaan tilanteisiin, joissa englanti ei välttämättä ole kenenkään äidinkieli. Tarkastellaan kansainvälisyyttä arjessa, tutustutaan englannin kielen eri variantteihin ja tehdään vertailua eri kielten välillä. Harjoitellaan rakentavia vuorovaikutustaitoja ja erilaisia viestintästrategioita.

2. Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (ENA3, 2 op)

Opintojaksolla syvennetään kulttuurintuntemusta tutustumalla kulttuurin eri osa-alueisiin, kuten englanninkieliseen kirjallisuuteen ja elokuvaan. Tarkastelun kohteet vaihtelevat klassikoista nykypäivän ilmiöihin. Pohditaan taiteen kautta välittyviä arvoja ja merkityksiä sekä harjoitellaan tuottamaan tekstejä opiskelijalle itselleen tärkeitä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä.

3. Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (ENA4, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin sekä tutkitaan median roolia asenteiden muokkaajana. Pohditaan yksilön ja yhteisöjen vastuita, velvollisuuksia ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja tasa-arvoa. Kehitetään kriittistä ajattelua sekä ilmaisu- ja argumentointitaitoja opintojakson aihepiireihin perustuen.

4. Kestävä tulevaisuus ja tiede (ENA5, 2 op)

Opintojakson teemoja ovat eri tieteen- ja tiedonalat, erilaiset innovaatiot sekä tulevaisuudenvisiot. Opintojaksolla syvennetään tekstin tulkinna ja tuottamisen taitoja sekä tiedonhankinnan taitoja etenkin lähdekriittisyys huomioiden. Harjoitellaan taitoja raportoida jäsennellysti opintojakson teemoista.

5. Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (ENA6, 2 op)

Opintojaksolla syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita itsenäistyvän, työelämään

astuvan nuoren näkökulmasta ja tarkastellaan laajempia talouden ilmiöitä. Opintojaksolla täydennetään kieliprofiilia tulevaisuuden tarpeita varten.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

6. Ympäristö ja kestävä elämäntapa (ENA7, 2 op)

Opintojaksolla käsitellään ympäristökysymyksiä ja kestävään elämäntapaan liittyviä kysymyksiä. Opintojakson teemoja tarkastellaan sekä opiskelijan omasta että globaalista näkökulmasta. Tavoitteena on vahvistaa taitoja toimia maailmankansalaisena ja kykyä osallistua opintojakson teemoista käytävään keskusteluun.

7. Viesti ja vaikuta puhuen (ENA8, 2 op)

Opintojaksolla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Tutustutaan englannin kielen eri variantteihin sekä tarkastellaan niiden vaikutusta puhetilanteisiin. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Opintojakson yhteydessä suoritetaan valtakunnallinen suullinen koe, josta saa erillisen todistuksen englannin kielen suullisesta kielitaidosta kokeessa annetun näytön perusteella.

8. Kohti ylioppilaskirjoituksia (ENA9, 2 op)

Opintojaksolla harjoitellaan A-englannin yo-koetta varten. Tutustutaan ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppeihin ja harjoitellaan edellisten koekertojen tehtäviä. Kerrataan lukion oppimäärän asioita opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti. Opintojakso päättyy preliminäärikokeeseen.

Opintojakson arviointi: hyväksytty/hylätty

Lukion oma valinnainen opintojakso

9. Tekstitaidot haltuun (ENA10, 2 op)

Opintojaksolla harjoitellaan erityyppisten tekstien tuottamista ja pyritään oman kirjallisen ilmaisun parantamiseen etenkin englannin yo-kokeen näkökulmasta. Kurssilla luetaan ja tuotetaan eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä.

Opintojakson arviointi: hyväksytty/hylätty

SAKSA JA RANSKA, B2-OPPIMÄÄRÄ

(yläkoulussa alkanut)

Valtakunnalliset opintojaksot

1. Elämän tärkeitä asioita (SC1, FC1, 2 op)

Opintojakson aihepiirit liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kouluun, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin. Harjoitellaan lisää arkipäivän vuorovaikutustilanteissa toimimista kohdekielellä.

2. Monenlaista elämää (SC2, FC2, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kohdekielen variantteihin ja tutkitaan kielen merkitystä maailmanlaajuisesti. Opintojakson aihepiirit käsittelevät arjen tapoja ja perinteitä. Tutustutaan myös eroihin Suomen ja kohdekielen kulttuurien välillä.

3. Hyvinvointi ja huolenpito (SC3, FC3, 2 op)

Opintojakso tarjoaa opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tunteuksiaan ja mielipiteitään. Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Keskeisinä teemoina ovat hyvinvointi, terveys ja eri elämänvaiheet.

4. Kulttuuri ympärillämme (SC4, FC4, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kohdekielen kielialueen tai -alueiden kulttuuri ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään kohdekieltä opintojakson teemoja käsiteltäessä.

5. Opiskelu, työ ja tulevaisuus (SC5, FC5, 2 op)

Opintojaksolla opiskelija vahvistaa kielitaitoaan pohtimalla ja harjoittelemalla kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Opintojakson teemoina ovat opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot, työelämä sekä tulevaisuudensuunnitelmat.

6. Muuttuva maailma (SC6, FC6, 2 op)

Opintojaksolla rohkaistaan opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojakson aikana jatketaan vuorovaikutustilanteiden harjoittelua. Keskeisinä teemoina opintojaksolla ovat ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

7. Kestävä elämäntapa (SC7, FC7, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin asuinympäristöihin sekä pohditaan globaaleja ympäristökysymyksiä ja -ongelmia. Tarkastellaan elintapoja sekä kestävän kehityksen periaatteita ranskan kielen kautta. Tavoitteena on tukea opiskelijaa vahvistamaan perustason tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoja.

8. Kielitaito kansainvälistyvässä maailmassa (SC8, FC8, 2 op)

Opintojakson teemoina ovat kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö, tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin ja kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa. Tuetaan opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason kielitaidosta ja vahvistetaan kielitaidon omaehtoisen kehittämisen taitoja.

SAKSA, RANSKA JA VENÄJÄ, B3-OPPIMÄÄRÄ

(lukiossa alkava)

Valtakunnalliset opintojaksot

1. Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (SD1, FD1, VD1, 2 op)

Opintojaksolla opiskelija hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin. Harjoitellaan keskeisimpiä arjen vuorovaikutustilanteita, kuten itsensä esittelemistä kohdekielellä.

2. Arkipäivän kohtaamisia (SD2, FD2, VD2, 2 op)

Opintojaksolla opitaan kuvailemaan omaa lähipiiriä ja arkea. Harjoitellaan erilaisia sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa ja tavanomaisia asiointitilanteita kohdekielellä.

3. Elämän tärkeitä asioita (SD3, FD3 = SC1, FC1, VD3, 2 op)

Opintojakson aihepiirit liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kouluun, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin. Harjoitellaan lisää arkipäivän vuorovaikutustilanteissa toimimista kohdekielellä.

4. Monenlaista elämää (SD4, FD4 = SC2, FC2, VD4, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kohdekielen variantteihin ja tutkitaan kielen merkitystä maailmanlaajuisesti. Opintojakson aihepiirit käsittelevät arjen tapoja ja perinteitä. Tutustutaan myös eroihin Suomen ja kohdekielen kulttuurien välillä.

5. Hyvinvointi ja huolenpito (SD5, FD5 = SC3, FC3, VD5, 2 op)

Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään. Opintojaksolla harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Keskeisinä teemoina ovat hyvinvointi, terveys ja eri elämänvaiheet.

6. Kulttuuri ympärillämme (SD6, FD6 = SC4, FC4, VD6, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kohdekielen kielialueen tai -alueiden kulttuuri ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään kohdekieltä opintojakson teemoja käsiteltäessä.

7. Opiskelu, työ ja tulevaisuus (SD7, FD7 = SC5, FC5, VD7, 2 op)

Opintojaksolla opiskelija vahvistaa kielitaitoaan pohtimalla ja harjoittelemalla kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa. Opintojakson teemoina ovat opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot, työelämä sekä tulevaisuudensuunnitelmat.

8. Muuttuva maailma (SD8, FD8 = SC6, FC6, 2 op)

Opintojaksolla rohkaistaan opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojakson aikana jatketaan vuorovaikutustilanteiden harjoittelua. Keskeisinä teemoina opintojaksolla ovat ajankohtaiset aiheet, kohdekieliset mediat ja lähdekritiikki.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

9. Kestävä elämäntapa (SD9, FD9 = SC7, FC7, 2 op)

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin asuinympäristöihin sekä pohditaan globaaleja ympäristökysymyksiä ja -ongelmia. Tarkastellaan elintapoja sekä kestävän kehityksen periaatteita ranskan kielen kautta. Tavoitteena on tukea opiskelijaa vahvistamaan perustason tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoja.

10. Kielitaito kansainvälistyvässä maailmassa (SD10, FD10 = SC8, FC8, 2 op)

Opintojakson teemoina ovat kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö, tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin ja kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa. Tuetaan opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason kielitaidosta ja vahvistetaan kielitaidon omaehtoisen kehittämisen taitoja.

Arviointi

Vieraissa kielissä arviointi perustuu vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden sekä kieli- ja oppimääräkohtaisten erityisten tavoitteiden saavuttamiseen. Kullakin opintojaksolla otetaan huomioon opintojaksokohtaiset painotukset sekä niihin läheisesti nivoutuvat vieraiden kielten yhteiset ja oppimääräkohtaiset tavoitteet. Kaikilla opintojaksoilla annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä. Palautetta annetaan opiskelijan edistymisestä kielitaidon eri osa-alueilla sekä muissa tavoitteissa, kuten kielenopiskelutaidoissa ja valmiuksissa toimia kohdekielissä ympäristöissä. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään itse- ja vertaisarviointia. Kaikilla opintojaksoilla voidaan hyödyntää salkkutyöskentelyä, myös oppiainerajat ylittäen.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvien osin eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa. Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

A-oppimäärän syventävän kurssin 8 suorituksen arviointi perustuu Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta saatuun arvosanaan ja muihin kurssin aikaisiin näyttöihin. Opintojaksot arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Myös

opintojaksoon kuuluva suullisen kielitaidon koe arvioidaan käyttämällä samaa asteikkoa.

YHTEISTYÖKURSSIT KOMBIN KANSSA

Italian peruskurssi

Nopeasti etenevällä kurssilla tutustutaan italian kielen perusrakenteisiin sekä italiankielisen maailman kulttuuriin ja tapoihin. Tunneilla painopiste on puheviestinnässä, näin ollen opiskelija tottuu alusta asti kuulemaan ja puhumaan.

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija hallitsee italian ääntämisen perusteet ja selviytyy arkipäiväisissä yksinkertaisissa kommunikaatiotilanteissa. Hän hallitsee kielen perusrakenteita ja ymmärtää jonkin verran puhetta sekä kirjoitettua tekstiä. Tämän lisäksi hän tutustuu italialaiseen tapakulttuuriin.

Kurssi vastaa lukion B3-oppimäärän kurssia 1.

Opetuskieli: suomi, Kursspråk är finska, men hjälp fås vid behov på svenska.

Kurssikirja: Imperato-Kuusela-Meurman-Feroldi: Bella vista 1.

Grundkurs i Spanska

Under kursen bekantar vi oss med spanskan som ett internationellt språk. Vi fäster uppmärksamhet på sociala koder och kulturellt lämplig kommunikation. Tyngdpunkten ligger på kommunikation och att vänja sig med att både lyssna och tala spanska.

Målet med kursen är att lära sig ett gott uttal och att utveckla grundläggande språkfärdighet som behövs i vardagen. Du lär dig att förstå och att producera enkla skriftliga texter. Du får en bild av spanskans ställning i världen och bekantar dig med spansk kultur och kommunikation.

Kursen motsvarar gymnasiets B3-lärokurs, kurs 1.

Kursspråk: svenska. Opetuskieli on ruotsi, mutta apua saa tarvittaessa suo meksi.

Kurslitteratur: Waldenström-Westerman-Bretz-Gustafsson-Wik-Bretz: Caminando 1, 4. upplaga (2014).

MATEMATIIKKA

Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

MAY1 Luvut ja yhtälöt (2 op)

Opintojaksolla kerrataan ja täydennetään yläkoulussa opetetut murtoluvut ja prosenttilaskenta. Kerrataan potenssilaskennan sääntöjä ja yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteita. Opetellaan käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa

MATEMATIIKKA, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

MAA2 Funktiot ja yhtälöt 1 (3 op)

Opintojaksolla tutustutaan polynomi-, potenssi-, juuri- ja rationaalifunktioihin ja niihin liittyviin yhtälöihin. Lisäksi kerrataan ja täydennetään polynomilaskentaa. Lisäksi opetellaan käyttämään matematiikkaohjelmistoja matemaattisessa mallintamisessa, polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden tutkimisessa sekä polynomi-, rationaali- ja juuriyhtälöiden ja polynomiepäyhtälöiden ratkaisemisessa sovellusten yhteydessä.

MAA3 Geometria (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan kaksi- ja kolmiulotteisen avaruuden geometriaan. Opitaan tunnistamaan geometrisia kuvioita ja kappaleita. Niistä opitaan ratkaisemaan kulmia, pituuksia, pinta-aloja ja tilavuuksia.

MAA4 Analyttinen geometria (3 op)

Tutustutaan suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöön. Opitaan tutkimaan suoran, paraabelin ja ympyrän ominaisuuksia koordinaatistossa yhtälöiden avulla. Lisäksi käsitellään tason vektoreita ja niiden laskutoimituksia, summa, erotus, kertominen reaalityylillä ja pistetulo. Matematiikka -ohjelmiston avulla opitaan ratkaisemaan analyttisen geometrian ongelmia.

MAA5 Funktiot ja yhtälöt 2 (2 op)

Opintojaksolla käsitellään trigonometrisia funktioita ja niiden ominaisuuksia. Edelleen tutustutaan murtopotenssiin, eksponentti- ja logaritmifunktioihin ja niihin liittyviin yhtälöihin.

MAA6 Derivaatta (3 op)

Opintojakson keskeisimpänä asiana ovat funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta. Kurssilla opitaan derivoimaan yksinkertaisia funktioita ja niistä muodostettuja yhdistettyjä funktioita. Derivaatan ja raja-arvon avulla opitaan tutkimaan funktion kulkua koordinaatistossa käyttäen hyväksi teknisiä apuvälineitä.

MAA7 Integraalilaskenta (2 op)

Opintojaksolla opitaan, mitä tarkoittaa integraalifunktio ja miten määritetään alkeisfunktioiden integraalifunktio. Määrätyn integraalin avulla lasketaan pinta aloja ja tilavuuksia. Lisäksi opitaan määrätyn integraalin numeerisia määritysmenetelmiä.

MAA 8 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

Opintojaksolla opitaan diskreetin tilastollisen jakauman käsittelyyn liittyvää teoriaa: havainnollistaminen, tunnusluvut, korrelaatiokerroin ja regressiokäyrä. Lisäksi perehdytään todennäköisyys käsitteeseen ja siihen liittyvään teoriaan.

MAA9 Talousmatematiikka (1 op)

Opintojakson aikana opitaan hyödyntämään matemaattisia valmiuksia resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan. Lisäksi sovelletaan lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa. Ohjelmistojä käytetään laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

MAA10 3D-geometria (2 op)

Opintojakson aikana syvennetään vektorilaskennan tuntemustaan ja opitaan käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa. Lisäksi vahvistetaan avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä. Tutustutaan kahden muuttujan funktioihin.

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria (2 op)

Opintojakson aikana perehdytään algoritmi käsitteeseen ja niiden toimintaan. Ohjelmoimalla toteutetaan yksinkertaisia algoritmeja. Tutustutaan logiikan ja lukuteorian alkeisiin ja lukuteoria. Lisäksi tutkitaan alkuja ja kokonaislukujen jaollisuutta.

MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma (2 op)

Opintojaksolla syvennetään ymmärrystä analyysin peruskäsitteistä, muodostetaan ja tutkitaan käänteisfunktioita. Lisäksi täydennetään integraalilaskennan taitoja. Perehdytään jatkuvan todennäköisyysjakauman käsitteeseen ja opitaan soveltamaan normaalijakaumaa

Lukion oma valinnainen opintojakso

MAA13 Pitkän matematiikan kertaus (2 op)

Kurssin aikana kerrataan pitkän matematiikan keskeiset asiat ja rakennetaan matematiikan oppimäärästä kokonaisuus, jolloin huomataan, miten eri asiat liittyvät toisiinsa. Lisäksi lasketaan paljon vanhoja ylioppilaskoetehtäviä.

MATEMATIIKKA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Yhteiset opinnot

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt (2 op)

Moduulissa harjoitellaan ongelmien muotoilemista yhtälöiksi. Kerrataan ensimmäisen asteen yhtälön ratkaisemista ja opitaan ratkaisemaan myös toiseen asteen yhtälöitä. Perehdytään ratkaisujen tulkintaan ja arvioimiseen. Tutkitaan ensimmäisen ja toisen asteen polynomifunktioita. Tutustutaan aritmeettisiin ja geometrisiin lukujonoihin sekä niiden summiin.

MAB3 Geometria (2 op)

Moduulissa käsitellään kuvioden yhdenmuotoisuutta, suorakulmaisen kolmion trigonometriaa ja Pythagoraan lausetta sekä Pythagoraan lauseen käänteislausetta. Määritetään kuvioden ja kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia. Tutustutaan geometristen menetelmien käyttöön tasokoordinaatistossa.

MAB4 Matemaattisia malleja (2 op)

Moduulissa sovelletaan lineaarista ja eksponentiaalista mallia. Tehdään ennusteita mallien avulla. Samalla totutaan arvioimaan mallin hyvyttä. Lisäksi harjoitellaan potenssi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisemista.

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

Moduulissa havainnollistetaan tilastoaineistoa ja määritetään tunnuslukuja. Opitaan regression ja korrelaation käsitteet. Tarkastellaan havaintoa ja poikkeavaa havaintoa. Harjoitellaan ennusteiden tekemistä. Opitaan todennäköisyyden käsite. Tutustutaan todennäköisyyslaskennan yhteen- ja kertolaskusääntöön sekä kombinaatioihin ja tuloperiaatteeseen. Lisäksi harjoitellaan todennäköisyyslaskennan mallien käyttöä.

MAB6MAB7 Talousmatematiikka (2 op)

Opintojakso koostuu lyhyen matematiikan moduuleista 6 ja 7.

MAB6 Talousmatematiikan alkeet (1 op)

Moduulissa syvennetään prosenttilaskennan taitoja mm. tarkastelemalla suhteellista osuutta, vertailua ja muutoksen laskemista. Opitaan koron käsite ja harjoitellaan yksinkertaista korkolaskentaa. Tutustutaan indeksi-, verotus- ja valuuttalaskelmiin.

MAB7 Talousmatematiikka (1 op)

Moduulissa tutustutaan taloudellisiin tilanteisiin soveltuviin matemaattisiin malleihin, joissa hyödynnetään aikaisemmin opiskeltuja aritmeettisiä ja geometrisia lukujonoja sekä niiden summia. Korkolaskuissa harjoitellaan koron korkoa, nykyarvoa ja diskonttausta. Lisäksi perehdytään talletuksiin ja lainoihin.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

MAB8 Matemaattinen analyysi (2 op)

Moduulissa käsitellään polynomifunktion derivaattaa. Tutkitaan polynomifunktion merkkiä ja kulkua. Harjoitellaan polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittämistä suljetulla välillä. Tarkastellaan graafisia ja numeerisia menetelmiä. Perehdytään myös funktion muutosnopeuden määrittämiseen ohjelmistojen avulla.

MAB9 Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat (2 op)

Moduulissa käsitellään toistokoetta ja binomijakaumaa. Tutustutaan käsitteisiin normaalijakauma, normaalijakauman normittaminen, luottamusväli ja virhemarginaali.

Lukion oma valinnainen opintojakso

MAB10 Lyhyen matematiikan kertaus (2 op)

Moduulissa kerrataan lukion lyhyen matematiikan moduulien keskeiset sisällöt ja harjoitellaan myös eritasoisten ja aikaisempaa vaativampien tehtävien suorittamista.

Arviointi

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan opiskelijan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä sekä ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Arviointi ohjaa opiskelijaa kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitoja. Sillä autetaan opiskelijaa kehittämään matemaattisten ratkaisujen esittämistä, tuetaan häntä käsitteiden muodostamisprosessissa ja ohjataan oman työn arvioimiseen. Onnistunut palaute auttaa opiskelijaa huomaamaan vahvuutensa sekä sen, mitä ja miten tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota laskutaitoon, menetelmien valintaan, matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoihin, päätelmien perustelemiseen ja analysoimiseen sekä ohjelmistojen valintaan ja käyttöön.

Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin lisäksi moduulissa on koti-, tunti- ja lisätehtäviä. Moduulissa voidaan hyödyntää myös itse- ja vertaisarviointia sekä mahdollisesti itsenäisiä tai ryhmäoppimistehtäviä. Lisäksi osana arviointia voidaan käyttää myös opiskelijoiden suullisia esityksiä sekä arviointikeskusteluja. Arviointiin vaikuttaa myös opiskelijan kyky osoittaa aktiivista, tavoitteellista ja itseohjautuvaa toimintaa moduulin aikana. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana moduulin formatiivista ja summatiivista arviointia. Arvioinnin menetelmistä ja käytänteistä sovitaan moduulin alussa.

Pitkän matematiikan vaihtaminen lyhyeen matematiikkaan

Pitkän matematiikan oppimäärän voi vaihtaa lyhyeen matematiikkaan missä tahansa opintojen vaiheessa. Vaihdoista on neuvoteltava aineenopettajan ja opinto-ohjaajan kanssa. Käy ensin keskustelu aineenopettajan kanssa. Jos päädyt vaihtamaan matematiikan tasoa, tule sen jälkeen keskustelemaan opinto-ohjaajan kanssa. Vaihdoista tehdään kirjallinen sopimus.

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkistä lyhyen moduuleja luetaan hyväksi seuraavasti:

Pitkän matematiikan moduuli	Korvaa lyhyen matematiikan moduulin
MAA2	MAB2
MAA3	MAB3
MAA6	MAB7
MAA8	MAB4
MAA10	MAB5

Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän paikallisia syventäviä tai paikallisia soveltavia moduuleja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Jos opiskelija pyytää, hänelle tulee järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Siirryttäessä lyhyemmästä pitempään oppimäärään voidaan opiskelijalta edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän paikallisiksi syventäviksi tai paikallisiksi soveltaviksi moduuleiksi opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETEET

BIOLOGIA

Yhteiset opinnot

BI2BI3FY1FY2KE1KE2 Luonnontieteet tutuiksi

Luonnontieteet tutuiksi on kaikille yhteinen monialainen opintojakso, jota opiskellaan koko ensimmäisen lukiovuoden. Opintojakso koostuu biologian moduuleista 2 ja 3, kemian moduuleista 1 ja 2 sekä fysiikan moduuleista 1 ja 2. Opintojaksolla tehdään kaksi laajaa projektityötä, joista ainakin toinen on kokeellinen työ.

BI4KE3 Biokemian opintojakso (4 op)

Opintojaksolla perehdytään biologian ja kemian yhteisiin sisältöalueisiin biokemian näkökulmasta. Opintojaksolla tehdään yksi tai useampi kokeellinen työ. Oppiaineiden yhteiset aihealueet liittyvät hiilen ja hapen yhdisteisiin, kuten biomolekyyleihin ja niihin kytkeytyvään energia-aineenvaihduntaan.

BI1 Elämä ja evoluutio (2 op)

Opintojaksolla perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Opintojaksolla tutustutaan myös biologian tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteellistä ajattelua. Keskeinen näkökulma opintojaksolla on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen. Keskeisimpinä sisältöinä ymmärtää biologia tieteenä, solu elämän perusyksikkönä, eliökunnan rakenne, perinnöllisyyden perusteet ja evoluutio prosessina.

BI2 Ekologia ja ympäristö (1 op)

Moduulissa tarkastellaan ekologian perusteita ja elämän monimuotoisuutta. BI2-moduuli suoritetaan yhdessä BI3-moduulin (Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin) kanssa. BI2- ja BI3-moduulit suoritetaan osana luonnontieteet tutuksi -opintojaksoa.

BI3 Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (1 op)

Moduulin keskeisinä teemoina ovat ympäristöongelmat Suomessa ja muualla maailmassa. Moduulissa tutustutaan ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa. BI3-moduuli suoritetaan yhdessä BI2-moduulin (Ekologia ja ympäristö) kanssa. BI2- ja BI3-moduulit suoritetaan osana luonnontieteet tutuksi -opintojaksoa.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

BI4 Solu ja perinnöllisyys (2 op)

Moduulissa tarkastellaan tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, energia-aineenvaihduntaa, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Solujen toimintoja havainnollistetaan kokeellisella työskentelyllä. BI4-moduuli on mahdollisuus suorittaa osana Biokemian opintojakson osana (BI4KE3).

BI5 Ihmisen biologia (2 op)

Moduulissa perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen. Moduulissa tarkastellaan muun muassa ihmiselimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja säädellä omaa toimintaansa sekä puolustautua ulkoisia uhkia vastaan. Moduuliin kuuluu myös pienimuotoisen ihmisen biologiaa mittaavaan kokeen suunnittelu, toteutus ja esittely. Moduuli on mahdollista suorittaa osana Ihminen - Psykofyysinen kokonaisuus -opintojaksoa (BI5PS3).

BI6 Biotekniikka ja sen sovellukset (2 op)

Moduulin tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen sovellusten kehittämisessä niin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa kuin luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geenitekniikan ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Moduulissa esitellään uusimpia biotekniikan sovelluksia nopeasti kehittyvällä alalla.

Arviointi

Arvioinnissa keskeisiä kohteita ovat opiskelijan tiedot ja taidot, kuten biologian peruskäsitteiden hallinta sekä ajattelu-, argumentointi- ja tutkimustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää biologista tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota luonnontieteellisten lainalaisuuksien sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämiseen, vuorovaikutussuhteiden merkityksen oivaltamiseen sekä kokonaisuuksien hahmottamiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan taito arvioida tietoa kriittisesti.

Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kokeellisilla työskentelyillä maastossa tai laboratoriossa sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

BI7GE5 Biologian ja maantieteen kertaava opintojakso (2 op)

Biologian ja maantieteen kertaavalla opintojaksolla keskitytään biologian ja maantieteen keskeisempiin sisältöihin ja opetuksen tavoitteisiin esimerkiksi erilaisin suullisin ja kirjallisin tehtävin sekä opettajan oppituntien avulla. Opintojaksolla ratkaistaan runsaasti vanhoja YO-koetehtäviä. Opintojakson alussa sovitaan yhteisesti kerrattavista aihealueista.

BI8KE8 Kokeellisen biologian ja kemian opintojakso (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kiinnostuu biologian ja kemian opiskelusta. Kokeellisella biologian ja kemian opintojaksolla opitaan itsenäistä tiedonhankintaa, tiedon tulkintaa ja kriittistä käsittelyä sekä vahvistetaan biologian ja kemian kokeellisia ja tutkimuksellisia taitoja sekä välineiden käyttöä. Opintojaksolla perehdytään kemian ja biologian tutkimuksen menetelmiin laboratoriossa ja syvennetään biologian ja kemian sisältöjä kokeellisuuden avulla. Opintojaksolla tehdään sekä kemiaan että biologiaan liittyviä töitä, joihin pakollisilla ja valinnaisilla opintojaksoilla ei ole jäänyt aikaa. Työt

liittyvät esimerkiksi seuraaviin osa-alueisiin esim. orgaaninen kemia, biokemia ja ympäristö.

Mahdollisuuksien mukaan tehdään tutustumiskäynti Turun yliopiston kemian/biokemian/biologian laitokseen tai kemian/biokemian/biologian alan yritykseen Turun alueella. Opintojaksoon voi liittyä myös asiantuntijavierailuja.

Opintojakso arvioidaan tehtyjen töiden ja raporttien perusteella arvosanalla hyväksytty tai hylätty. Opintojaksolle osallistumisen edellytyksenä on KE1 ja KE2 -moduulien sekä BI1– 4-moduulien hyväksytty suoritus. Ryhmän enimmäiskoko 16 opiskelijaa.

Lajintuntemuksen ja aluemaantieteen syventävä opintojakso (2 op) BI9 ja GE6

BI9 Lajintuntemus (1 op)

Moduulin sisältönä on:

- lajintuntemustaitojen kehittäminen ja syventäminen
- eliökunnan taksonomisen luokittelun hyödyntäminen eliölajien tunnistamisessa
- biologian yo-kokeissa vaadittava eliölajien tunnistaminen
- yleisimpien Suomessa esiintyvien nisäkkäiden, lintujen ja kasvien tunnistaminen
- mahdolliset luontoretket ja kenttäoloissa tapahtuva lajien tunnistaminen.

Tavoitteena on, että opiskelija:

- oppii tunnistamaan yleisimpiä nisäkä-, lintu- ja kasvilajeja sekä kuvien perusteella että luonnossa tapahtuvan havainnoinnin avulla
- osaa luokitella eliölajeja taksonomisen järjestelmän mukaisesti ainakin pääjaksojen tasolla
- ymmärtää ekosysteemin bioottisten ja abioottisten tekijöiden vaikutuksen eliölajien esiintyvyyteen eri elinympäristöissä
- innostuu lajin tunnistuksesta ja luonnon tarkkailusta.

Arviointi:

- läsnäolo oppitunneilla
- lajintuntemustestien ja tehtävien hyväksytty suorittaminen.

MAANTIEDE

Yhteiset opinnot

GE1HI1 Maailma muutoksessa (2 op) – Ihminen, ympäristö ja historia (2 op)

Moduuli perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta. Moduulin aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan maailmanlaajuisia muutoksia sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta. Moduuli käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä sekä mahdollisuuksia ennakoida ja hillitä sekä varautua ja sopeutua muutoksiin.

ENA5GE3 Yhteinen maailma ja kestävä tulevaisuus (4 op)

Opintojaksolla syvennetään aiemmillä opintojaksoilla opittuja maantieteen ja englannin tietoja ja taitoja. Vahvistetaan sekä suullista että kirjallista kykyä käyttää maantieteeseen liittyvää tieteellistä kieltä myös englanniksi. Syvennetään tiedonhankinnan taitoja sekä harjoitellaan taitoja raportoida jäsennellysti opintojakson teemoista.

GE1 Maailma muutoksessa (2 op)

Moduuli perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta. Moduulin aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan maailmanlaajuisia muutoksia sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta. Moduuli käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä sekä mahdollisuuksia ennakoida ja hillitä sekä varautua ja sopeutua muutoksiin.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

GE2 Sininen planeetta (2 op)

Moduulissa tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy seuraussuhteet. Kaikkia teemoja käsitellään alueellisesta näkökulmasta. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä. Opintojaksolla perehdytään myös YO-kokeissa käytettävien ohjelmien käyttöön maantieteen näkökulmasta.

GE3 Yhteinen maailma (2 op)

Moduulissa tarkastellaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta ja vuorovaikutusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta sekä ihmistoiminnan vastuullisuus ja ympäristön hyvinvointi. Kaikkia teemoja käsitellään alueellisesta näkökulmasta. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

GE4 Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta (2 op)

Moduuli perehdyttää aiemmissä moduuleissa hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia moduulissa ovat aluesuunnittelu ja osallistuvan

suunnittelun periaatteet sekä geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa. Opintojaksolla tutustutaan myös geomediaalisen tiedon tuottamiseen, analysoimiseen ja soveltamiseen, paikkatietojärjestelmien käyttöön ja aluesuunnitteluun.

Arviointi

Maantieteen arvioinnin keskeisiä kohteita ovat maantieteellinen ajattelu, maantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtäminen sekä maantieteellisten taitojen osaaminen ja soveltaminen. Opiskelija voi esittää maantieteellistä ajatteluaan ja tietoaan monipuolisin menetelmin. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida, havainnollistaa ja esittää maantieteellistä tietoa erilaisissa tilanteissa. Maantieteessä keskeisiä arvioitavia taitoja ovat karttojen luku- ja tulkintataito, graafiset esittämistaidot sekä muut geomediataidot. Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kenttätöillä sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

BI7GE5 Biologian ja maantieteen kertaava opintojakso (2 op)

Biologian ja maantieteen kertaavalla opintojaksolla keskitytään biologian ja maantieteen keskeisempiin sisältöihin ja opetuksen tavoitteisiin esimerkiksi erilaisin suullisin ja kirjallisin tehtävin sekä opettajan oppituntien avulla. Opintojaksolla ratkaistaan runsaasti vanhoja YO-koetehtäviä. Opintojakson alussa sovitaan yhteisesti kerrattavista aihealueista.

Lajintuntemuksen ja aluemaantieteen syventävä opintojakso (2 op) BI9 ja GE6

GE6 Aluemaantieteen syventävä moduuli (1 op)

Sisältö:

- alue- ja paikannimistön harjoittelu
- median seuranta aluemaantiedon näkökulmasta
- maantieteen YO-kokeissa vaadittava aluemaantieteellinen osaaminen.

Tavoitteena on, että opiskelija:

- osaa nimetä useimmat valtiot eri maanosista
- syventää maantieteellistä maailmankuvaansa
- osaa käyttää luonnon- ja kulttuurimaantieteeseen sidottua paikannimistöä tarkoituksenmukaisesti.

Arviointi:

- läsnäolo oppitunneilla
- karttatestien ja tehtävien hyväksytty suorittaminen.

FYSIIKKA

Yhteiset opinnot

FY1 Fysiikka luonnontieteenä (1 op)

Moduulissa opitaan, kuinka luonnontieteellinen tieto rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen liittyvän mallintamisen kautta. Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita. Lisäksi kurssilla tutustutaan aineen ja maailmankaikkeuden rakenteeseen. Liikeilmiön käsitteitä käytetään ja sovelletaan jokapäiväisiin tilanteisiin.

FY2 Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (1 op)

Moduulissa käsitellään energiaa, joka on eräs fysiikan keskeisistä käsitteistä. Tutustutaan energian erilaisiin ja tuotantotapoihin ja niiden vaikutuksiin ympäristöön ja ilmastomuutokseen.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FY3 Termodynamiikka (2 op)

Opintojaksolla opiskelija oppii ymmärtämään ja soveltamaan termodynamiikan käsitteitä ja malleja. Hän osaa tutkia aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä ja syventää erityisesti tietämystään energiasta fysiikan keskeisenä käsitteenä. Opintojakso kehittää myös opiskelijan valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon. Opintojaksolla harjoitellaan suureyhtälöiden käyttöä sekä graafisten esitysten laatimista ja hyödyntämistä lämpöopin ongelmia ratkaistaessa. Perehdytään tieteellisen tutkimuksen tekemiseen sähköisiä mittausmenetelmiä hyödyntäen sekä tulosten analysointiin ja raportointiin.

FY4 Mekaniikka (2 op)

Opintojaksolla opiskelija oppii käyttämään ja soveltamaan voiman ja liikkeen käsitteitä arkielämässä ja yhteiskunnassa. Opiskelija tuntee voimaan ja liikkeeseen liittyviä turvallisuusnäkökohtia ja ymmärtää säilymislakien merkityksen. Opintojaksolla perehdytään erityisesti mekaniikan peruslakeihin sekä liikemäärän ja energian säilymislakeihin. Syvennetään taitoa ratkaista mekaniikan ongelmia suureyhtälöiden avulla, graafisten menetelmien tuntemusta sekä kykyä suunnitella, toteuttaa, analysoida ja raportoida kokeellinen tutkimus. Huomiota kiinnitetään myös tutkimustulosten luotettavuuden ja mittaustarkkuuden arviointiin.

FY5 Jaksollinen liike ja aallot (2 op)

Opintojaksolla opiskelija oppii ymmärtämään ja soveltamaan jaksollisen liikkeen ja aaltojen käsitteitä, erityisesti lääketieteessä ja musiikissa. Opintojaksolla perehdytään muun muassa ympyräliikkeeseen ja ääneen aaltoliikeilmiönä käyttäen tieto- ja viestintäteknologiaa mallintamisen välineenä.

FY6 Sähkö (2 op)

Opintojaksolla tutkitaan sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdään sähköopin perusmittauksia. Tutustutaan sähkökenttä käsitteeseen ja sähköön liittyviin turvallisuus näkökohtiin.

FY7 Sähkömagnetismi ja valo (2 op)

Opintojaksolla opitaan käyttämään ja soveltamaan sähkömagnetismiin ja valoon liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä. Opintojaksolla tutustutaan sähkö- ja magneettikenttään ja niihin liittyviin käsitteisiin sekä sähkömagneettisen säteilyn spektriin.

FY8 Aine, säteily ja kvantittuminen (2 op)

Opintojaksolla opitaan käyttämään ja soveltamaan aineen ja säteilyn käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä. Tutustutaan aineen mikrorakenteeseen. Opintojakson keskeisenä teemana ovat myös ydinreaktiot ja radioaktiivisuus. Tarkoituksena on syventää kokonaiskuvaa fysiikasta aineen ja maailmankaikkeuden rakennetta selittävänä tieteenä.

Arviointi

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Arvioinnin pohjana voidaan käyttää mm. kirjallisia ja suullisia kokeita, kokeellista työskentelyä fysiikalle ominaisilla mittausmenetelmillä, oman kokeellisen tutkimuksen suunnittelua, kokeellisten töiden pohjalta laadittuja työselosteita sekä erilaisia ryhmätöitä ja esitelmiä. Erilaisten tuotosten lisäksi voidaan arvioida myös tiedon hankinnan ja käsittelyn taitoja sekä työskentelyn eri vaiheita, kuten ongelmanratkaisuprosessin jäsennettyä kuvaamista ja kysymysten muodostamista. Opiskelijoita kannustetaan myös itsearviointiin.

Lukion oma valinnainen opintojakso

FY9 Kokeellinen työskentely fysiikassa (yhteistyössä PSG:n kanssa, 2 op)

Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelija fysiikan kokeelliseen maailmaan, opettaa kokeellisten tutkimusten suunnittelua ja toteutusta sekä tutkimustulosten käsittelemistä, tulkitsemista ja esittämistä tietotekniikkaa hyödyntäen. Kurssilla oppii muodostamaan tietotekniikan avulla erilaisia malleja tutkimustulosten pohjalta ja käyttämään malleja ilmiöiden kuvaamiseen ja ennustamiseen. Samalla tulee kerratuksi lukion fysiikan oppimäärä ja kytkettyä aiemmin käyty teoria käytäntöön.

Kurssi suoritetaan yhteistyössä Pargas Svenska Gymnasiumin ja Åbo Akademin kanssa.

KEMIA

Yhteiset opinnot

KE1 Kemia ja minä (1 op)

Moduulissa arvioidaan arjen aineiden turvallisuutta ja kemian merkitystä omassa elämässä. Tutustutaan kemian merkitykseen työelämässä ja jatko opinnoissa.

Perehdytään jaksolliseen järjestelmään ja atomin rakenteeseen elektronikuorimallin avulla. Tarkastellaan puhtaita aineita, seoksia ja erotusmenetelmiä. Harjoitellaan ainemäärän ja konsentraation laskemista.

KE2 Kemia ja kestävä tulevaisuus (1 op)

Moduulissa tutustutaan joihinkin esimerkkeihin, miten kestävä elämäntapaa edistetään luonnontieteissä. Esitetään aineen rakenteen malleja ja yhdisteen kaavoja. Tarkastellaan alkuaineiden ja yhdisteiden vahvoja ja heikkoja sidoksia sekä poolisuutta. Tutkitaan kokeellisesti aineiden ominaisuuksia ja selitetään aineen rakenteen avulla.

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

BI4KE3 Biokemian opintojakso (4 op)

Opintojaksolla perehdytään biologian ja kemian yhteisiin sisältöalueisiin biokemian näkökulmasta. Opintojaksolla tehdään yksi tai useampi kokeellinen työ. Oppiaineiden yhteiset aihealueet liittyvät hiilen ja hapen yhdisteisiin, kuten biomolekyyleihin ja niihin kytkeytyvään energia-aineenvaihduntaan.

KE3 Molekyylit ja mallit (2 op)

Moduulissa tutustutaan liuoksen valmistukseen ja laimentamiseen sekä standardisuoran sovittamiseen pitoisuuden määrittämiseksi. Selvitetään laskennallisesti yhdisteiden suhdekaavoja ja molekyylikaavoja. Tutustutaan kvanttimekaaniseen atomimalliin ja hybridisaatioon. Opitaan hiilivetyjen sekä hiilen happi- ja typpiyhdisteiden funktionaalisia ryhmiä ja nimeämisen perusteet. Hiilen yhdisteiden rakenteita mallinnetaan ja ominaisuuksia selitetään rakenteen avulla. Tarkastellaan hapettumista ja pelkistymistä hiilen happiyhdisteissä. Perehdytään hiiliyhdisteiden rakenne- ja stereoisomeriaan. Tutustutaan spektrien antamaan informaatioon aineen rakenteesta.

KE4 Kemiallinen reaktio (2 op)

Moduulissa harjoitellaan reaktioiden tutkimista kokeellisesti sekä tutkimustulosten käsittelemistä, tulkitsemista ja esittämistä. Opitaan kemiallisen reaktion symbolista ilmaisua ja tasapainottamista sekä reaktiotuotteiden kaavoja ja nimiä. Tarkastellaan saantoa ja rajoittavaa tekijää kemiallisessa reaktiossa. Ideaalikaasun tilanyhtälöä ja ainemäärää harjoitellaan laskujen yhteydessä. Tutustutaan saostumis- ja hajoamisreaktioon sekä palamisreaktioon. Tarkastellaan protolyysiä, neutraloitumista ja titrausta analyysimenetelmänä. Tutustutaan hiiliyhdisteiden additio-, eliminaatio-, substituutio-, kondensaatio- ja hydrolyysireaktioihin. Harjoitellaan yleisimpien biomolekyylien muodostumista. Tutustutaan polymeroitumisreaktioihin. Perehdytään polymeerien ominaisuuksiin, käyttö ja elinkaareen.

KE5 Kemiallinen energia ja kiertotalous (2 op)

Moduulissa tarkastellaan reaktiossa sitoutuvaa tai vapautuvaa energiaa muodostumisentalpioiden, sidosenergioiden ja Hessin lain avulla. Opitaan reaktiosarja- ja seoslaskujen periaatteet. Tutustutaan hapetuslukuihin ja hapettumis-pelkistymisreaktioihin. Tarkastellaan metallien ominaisuuksia ja käyttökohteita, valmistus- ja jalostusprosesseja sekä riittävyttä ja kierrätettävyyttä. Opitaan

sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiali, kemiallinen pari, elektrolyysi ja kemiallisen energian varastointi. Tutustutaan luonnontieteelliseen tutkimukseen tai tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointiin ja suunnitteluun.

KE6KE7 Kemiallinen tasapaino ja kemian kertaus (3 op)

Opintojakso koostuu kemian moduuleista 6 ja 7.

KE6 Kemiallinen tasapaino (2 op)

Moduulissa tutustutaan kemiallisen reaktion nopeuteen ja siihen vaikuttaviin tekijöihin. Tarkastellaan homogeenisen tasapainon kvalitatiivista ja kvantitatiivista käsittelyä konsentraatioilla sekä tasapainotilan vaikuttamista. Perehdytään happoihin ja emäksiin ja niihin liittyviin käsitteisiin sekä palamistuotteiden reaktioihin vedessä. Harjoitellaan happo-emästasapainon laskennallista käsittelyä. Tutustutaan puskuriliuosten toimintaperiaatteeseen sekä elimistön ja luonnon puskurisysteemiin kvalitatiivisella tasolla. Reaktionopeutta ja tasapainoreaktioihin liittyviä ilmiöitä tutkitaan kokeellisesti sekä ilmiöitä mallinnetaan ja analysoidaan graafisesti tietokonesovelluksella. Tutustutaan kemian tarjoamiin mahdollisuuksiin jonkin terveyteen ja ympäristöön liittyvän ongelman ratkaisemisessa.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

KE7 Kemian kertaus (1 op)

Moduulissa kerrataan lukion kemian moduulien keskeiset sisällöt ja harjoitellaan myös eritasoisten ja aikaisempaa vaativampien tehtävien suorittamista.

KE8 Kokeellisen biologian ja kemian opintojakso (BI8 1 op + KE8 1 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija kiinnostuu biologian ja kemian opiskelusta. Kokeellisella biologian ja kemian opintojaksolla opitaan itsenäistä tiedonhankintaa, tiedon tulkintaa ja kriittistä käsittelyä sekä vahvistetaan biologian ja kemian kokeellisia ja tutkimuksellisia taitoja sekä välineiden käyttöä. Opintojaksolla perehdytään kemian ja biologian tutkimuksen menetelmiin laboratoriossa ja syvennetään biologian ja kemian sisältöjä kokeellisuuden avulla. Opintojaksolla tehdään sekä kemiaan että biologiaan liittyviä töitä, joihin pakollisilla ja valinnaisilla opintojaksoilla ei ole jäänyt aikaa. Työt liittyvät esimerkiksi seuraaviin osa-alueisiin esim. orgaaninen kemia, biokemia ja ympäristö. Mahdollisuuksien mukaan tehdään tutustumiskäynti Turun yliopiston kemian/biokemian/biologian laitokseen tai kemian/biokemian/biologian alan yritykseen Turun alueella. Opintojaksoon voi liittyä myös asiantuntijavierailuja. Opintojakso arvioidaan tehtyjen töiden ja raporttien perusteella arvosanalla hyväksytty tai hylätty.

Opintojaksolle osallistumisen edellytyksenä on KE1 ja KE2 -moduulien sekä BI1–4-moduulien hyväksytty suoritus.

Ryhmän enimmäiskoko 16 opiskelijaa.

Arviointi

Arviointi kohdistuu kemian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana

annettu arviointi ja palaute sekä itsearviointi tukevat opiskelijaa kemian osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, havainnollistaa ja esittää kemiallista tietoa. Kemiallisen tiedon soveltaminen, luonnontieteellisten lainalaisuuksien ja syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen sekä kokonaisuuksien hahmottaminen ovat myös arvioinnin kohteita. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan taitoon arvioida tietoa kriittisesti.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Kemiallisen tiedon ymmärtämistä ja soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, kuten kysymysten muodostamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Moduulissa toteutetaan formatiivista ja summatiivista arviointia, painottaen moduulin keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä. Moduulissa voidaan hyödyntää myös itse- ja vertaisarviointia sekä ryhmätuotosten arviointia. Erilaisten kirjallisten tuotosten lisäksi voidaan arvioida opiskelijan kokeellisen työskentelyn taitoja sekä esimerkiksi tiedon hankintaa ja tutkimisen taitoja. Lisäksi osana arviointia voidaan käyttää myös opiskelijoiden suullisia esityksiä sekä arviointikeskusteluja. Arviointiin vaikuttaa myös opiskelijan kyky osoittaa aktiivista, tavoitteellista ja itseohjautuvaa toimintaa moduulin aikana. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana moduulin formatiivista ja summatiivista arviointia. Arvioinnin menetelmistä ja käytänteistä sovitaan moduulin alussa.

HUMANISTIS-YHTEISKUNNALLISET AINEET

FILOSOFIA

Filosofia on sinulle uusi oppiaine, mutta toisaalta et ole voinut aikaisemminkaan välttyä filosofialta: kun esimerkiksi pohdimme sitä, mikä on oikein tai väärin tai millainen on hyvä elämä, olemme filosofisten kysymysten äärellä. Filosofian opiskelu kehittää arvostelukykystä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Kyseenalaistavan ja perusteita etsivän luonteensa ansioista filosofia auttaa hahmottamaan nykypäivän kasvavaa informaatiotulvaa ja näin edistää yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia. Tunneilla paneudutaan filosofisiin kysymyksiin, joihin ei ole helppoja ratkaisuja ja näin opitaan muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiä ja samalla kunnioittamaan muiden ajatuksia. Filosofian opiskelu tukee siis opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja vastuulliseksi sekä toisia ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi. Tärkeintä filosofiassa on utelias ja avoin mieli. Filosofian opiskelu lisää siis keskustelu- ja väittelytaitoja, johdonmukaista ajattelua, uusia näkökulmia ja kyselevää mieltä. Nämä taidot ovat varmasti hyödyllisiä elämässä ja mille alalle sitten hakeutuukin.

Yhteiset opinnot

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun (2 op)

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija muodostaa perustellun käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin. Moduulissa opitaan arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaannutaan esittämään ja vaatimaan erilaisille mielipiteille ja väitteille perusteluja sekä hahmottamaan esitettyjen perustelujen rakennetta ja arvioimaan niiden pätevyyttä. Opiskelija oppii erilaisten harjoitusten kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelemistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä. Moduulissa etsitään vastauksia siihen, mitä filosofia on, minkälainen on filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin ongelmiin sovellettuna.

FI2 Etiikka (2 op)

Moduulissa perehdytään filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin sekä ympäristöfilosofian perusteisiin. Keskeisiä sisältöjä kurssilla ovat mm. moraali ja sitä pohtiva normatiivinen ja soveltava etiikka, moraalin normijärjestelmä ja ero juridisiin ja tapanormeihin perustuviin järjestelmiin, filosofiset teoriat elämän hyvydestä ja merkityksestä, etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut (kuten ihmissuhteet ja elämänvalinnat) sekä eläimiä ja ympäristöä koskevat eettiset kysymykset. Tavoitteena, että opiskelija osaa jäsentää oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FI3 Yhteiskuntafilosofia (2 op)

Moduulissa perehdytään yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin sekä perusnäkemysiin yksilön suhteesta yhteisöihin, yhteiskuntaan ja valtioon. Opitaan käyttämään keskeisiä filosofisia käsitteitä yhteiskunnallisen ja poliittisen toiminnan jäsentämiseen sekä omien yhteiskunnallisten ratkaisujen perustelemiseen. Moduulissa käsitellään oikeudenmukaisuutta, vallankäyttöä ja työnjakoa yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa, opitaan soveltamaan opittua ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Moduulin teemoja ovat poliittiset ihanteet kuten oikeudenmukaisuus, vapaus, tasa-arvo, solidaarisuus ja hyvinvointi, mutta myös ongelmat kuten sodat, terrorismi, holokausti ja rasismi.

FI4 Totuus (2 op)

Moduulissa perehdytään metafysiikan keskeisiin kysymyksiin ja käsitteisiin, erilaisiin käsityksiin metafysiikan luonteesta sekä todellisuuden perusrakenteesta. Moduulissa tarkastellaan olemassaolon kysymyksiä kuten muutos ja pysyvyys, oliot ja ominaisuudet, mahdollinen ja välttämätön. Moduulissa pohditaan myös totuuden luonnetta sekä tiedon mahdollisuutta ja rajoja. Tavoitteena on, että oppilas osaa jäsentää tiedon sekä tieteellisen teorioiden ja mallien suhdetta todellisuuteen sekä osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta.

Lukion oma valinnainen opintojakso

FI5 Filosofian kertaus (1 op)

Moduulissa kerrataan ylioppilaskirjoituksia varten filosofian oppimäärän oleellisia asioita.

Arviointi

Filosofiassa arviointi kohdistuu ajattelun taitojen ja keskeisten käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä kriittisesti eritellä ja problematisoida informaatiota, hahmottaa ja täsmentää sen käsitteellistä rakennetta sekä esittää asiasta perusteltu arvostelma. Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan taitoa arvioida omaa ajatteluaan ja rohkaista opiskelijoita oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Moduulien arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta.

PSYKOLOGIA

Psykologiassa käsitellään asioita, joista on esimerkkejä jokapäiväisessä elämässä eli aihe on läheinen päivittäin. Arkipsykologiaa on kaikkialla: tiedotusvälineissä, sosiaalisessa mediassa, kanssakäymisessä muiden ihmisten kanssa, mutta mikä tässä kaikesta informaatioista on sitten oikeaa psykologista tietoa? Psykologian opiskelu perehdyttää sinut ihmisten käyttäytymisen ymmärtämiseen sekä antaa välineitä suhtautua tietoon kriittisesti. Samalla opit myös paljon lisää itsestäsi ja ymmärrät muitakin paremmin. Psykologia on ennen kaikkea ihmisen toimintaa tutkiva tiede, joka tarjoaa selviytymistaitoja muuttuvassa yhteiskunnassa pärjäämiseen! Näin ollen psykologian opiskelu auttaa sinua vaikuttamaan omaan hyvinvointiisi, sosiaalisten taitojen kehittämiseen ja antaa työkaluja opiskelutaitojen kehittämiseen. Lukion syventävät ja soveltavat moduulit antavat hyvän pohjan jatko-opinnoille lähes alalla kuin alalla, se on siis erinomainen lisä kaikille muille tieteenaloille. Tämän päivän yhteiskunnassa työt pohjautuvat pääsääntöisesti tiimityöskentelyyn, joissa tärkeintä on vuorovaikutustaidot ja oman ja toisten toiminnan ymmärtäminen. Näihin perehdytään lukion psykologian opintojaksoissa.

Yhteiset opinnot

PS1 Toimiva ja oppiva ihminen (2 op)

Psykologia tutkii ihmisen käyttäytymistä ja pyrkii ymmärtämään ja selittämään, minkälaisia tavoitteita ihmisen toiminnalle on. Psykologian tärkein tutkimuskohde on siis ihminen itse. Ensimmäisellä psykologian opintojaksolla tutustutaan psykologiaan tieteenä ja oppiaineena ja luodaan yleiskatsaus psykologian tutkimuksen eri osa-alueisiin. Opintojaksolla tutustutaan tietoiseen ja tiedostamattomaan psyykkiseen toimintaan ja tarkastellaan biologisten, psyykkisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden merkitystä ihmisen toiminnan selittämisessä. Opintojaksossa tutustutaan muutamiin psykologian keskeisiin aihepiireihin kuten tunteisiin, motivaatioon, sosiaalistumiseen sekä ajatteluprosessiin. Opintojakson keskeinen sisältö perehdyttää oppimisen prosesseihin ja tehokkaisiin opiskelumenetelmiin. Opintojakson aikana tutustutaan johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

PS2 Kehittyvä ihminen (2 op)

Opintojaksossa käsitellään ihmisen kehityksen osa-alueita ja niihin vaikuttavia tekijöitä läpi elämänkaaren, lapsuudesta vanhuuteen. Lapsuus ja nuoruus sekä näihin elämänkaaren vaiheisiin liittyvien teorioihin ja tutkimuksiin tutustuminen muodostaa opintojakson keskeisen sisällön. Opintojakson aikana perehdytään esim. fyysis-motorisen-, kognitiivisen-, emotionaalisen-, psykososiaalisen- ja minuuden kehityksen osa-alueisiin. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää elämänkaaren käsitteen ja osaa arvioida kehityspsykologista tietoa, kuvailla, miten ihmisen kehitystä tutkitaan sekä soveltaa sitä itseensä ja muiden ihmisten ymmärtämiseen sekä vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen.

PS3 Tietoa käsittelevä ihminen (2 op)

Opintojaksossa käsitellään kognitiivisen toiminnan periaatteita, neuropsykologista perustaa sekä kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tutkimusmenetelmiä. Opintojakson keskeisiin aiheisiin kuuluvat mm. havainnointi, tarkkaavaisuus, muisti ja kieli. Näiden perustoimintojen lisäksi opintojaksossa tutustutaan ainakin yhteen korkeampaan valinnaiseen kognitiiviseen toimintaan, joita voivat olla esim. ongelmanratkaisu, päätöksenteko tai asiantuntijuus.

PS4 Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys (2 op)

Opintojaksossa käsitellään ihmisen tunteiden muodostumista ja tutustutaan vähintään yhteen tunteen biologiseen perustaan. Tunteiden universaalius ja kulttuurisidonnaisuus sekä tunteiden merkitys itseymmärryksen välineenä on keskeinen osa kurssin sisältöä. Opintojakson teema kiteytyy hyvinvoinnin ja psyykkisen tasapainon merkityksen ja ylläpitämisen tarkastelemiseen. Tunteet, unen merkitys, stressi sekä kriisit ja niistä selviytyminen ovat aiheita, joihin perehdytään hyvinvoinnin näkökulmasta. Opintojaksossa myös käsitellään mielenterveyden ongelmia, niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä hoitoa.

PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (2 op)

Opintojakson pääpaino on persoonallisuuden määrittelyssä sekä yksilöiden välisten erojen kuten temperamentti, persoonallisuuden piirteet, älykkyys, lahjakkuus jne, merkitysten tutkimisessa. Opintojaksossa tutustutaan vähintään kahteen persoonallisuusteoriaan sekä persoonallisuuden selittämisen malliin tai näkökulmaan. Opintojaksossa tutustutaan myös sosiaalipsykologian ilmiöihin ja tärkeimpiin tutkimuksiin. Opintojaksossa käsitellään sosiaalipsykologiasta lähinnä vain kulttuurin vaikutusta persoonallisuuteen, vuorovaikutukseen ja yhteisöllisyyteen.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijoiden sekä tiedolliseen osaamiseen että kykyyn soveltaa psykologista tietoa arkipäivän tilanteisiin ja elämään. Arvioinnissa painotetaan tiedon muokkaamistaitoa ja kokonaisuuksien hallintaa yksittäisten tietojen toistamisen sijasta. Opiskelija osoittaa monipuolisilla tavoilla, että hän on ymmärtänyt keskeiset sisällöt ja pystyy arvioimaan ja soveltamaan oppimaansa tietoa.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

PS6 Sosiaalipsykologia (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan sosiaalipsykologiaan ja sen tutkimuksiin. Aiheina ovat mm. ihmissuhteiden perusmuodot (kiintymys ja attraktio, aggressio, valta, empatia ja auttamiskäyttäytyminen). Opintojaksossa tarkastellaan myös sosiaalisen vaikuttamisen muotoja (miten muut vaikuttavat meihin ja miten vaikutteita otetaan vastaan). Lisäksi opintojaksossa käsitellään ryhmäilmiöitä, joukkokäyttäytymistä sekä konfliktien syntyä. Opintojakso auttaa ymmärtämään ihmisten välistä kanssakäymistä ja antaa keinoja parantaa omia vuorovaikutustaitoja. Opintojaksossa ei ole varsinaista koetta. Opintojaksossa voidaan hyödyntää vuorovaikutusharjoituksia, draamamenetelmiä tai oppimispäiväkirjan kirjoittamista.

PS7 Psykologian kertaus (1 op)

Opintojaksossa syvennetään tietoa psykologian keskeisistä ilmiöistä ja niiden välisistä yhteyksistä. Opintojaksossa voidaan myös käsitellä ajankohtaisia teemoja. Opintojakson tavoitteena on kehittää valmiuksia ylioppilaskirjoituksia, jatko-opintoja ja työelämää varten.

HISTORIA

Yhteiset opinnot

GE1HI1 Maailma muutoksessa – Ihminen, ympäristö ja historia (4 op)

Opintojaksolla tarkastellaan maailman muutosta historian ja maantieteen konteksteissa. Oppitunneilla maantieteen ja historian teoriasisältö yhdistetään mahdollisuuksien mukaan arkihavaintoihin ja ajankohtaisiin uutisaiheisiin. Opintojaksolla tehdään historian ja maantieteen yhteinen projektityö.

HI1 Ihminen, ympäristö ja historia (2 op)

Moduuli tarkastelee yksilön, yhteiskunnan ja luonnon välistä vuorovaikutusta eurooppalaisessa ja globaalissa kulttuuriympäristössä. Opetuksen näkökulma on nykyisyyden selittämisessä sekä historiallisten ilmiöiden pitkän aikavälin tarkastelussa. Moduulissa tutustutaan yhteiskunnallis-taloudellisten rakenteiden keskeisiin muutoksiin sekä sosiaali- ja ympäristöhistoriaan maanviljelyksen alusta nykyaikaan. Moduulissa harjoitellaan monipuolisen historiallisen lähdeaineiston hyödyntämistä.

HI2 Kansainväliset suhteet (2 op)

Opintojakso tarkastelee kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä ja valtasuhteiden muutoksia 1900-luvun alusta nykypäivään. Opintojaksolla analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisten taloudellisten ja ideologisten mallien näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat kilpailun ja yhteistyön välinen jännite, tasapainon ja turvallisuuden tavoittelu sekä erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Opintojaksossa syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään kansainvälisiin suhteisiin liittyvien erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin. Kansainvälisen politiikan taustoja voidaan avata myös ko. ajanjaksosta kertovan kaunokirjallisuuden avulla ja ajankohtaisten tapahtumien seuraamisella mediassa.

HI3ÄI8/HI3S28 Kirjallisuus ja historia identiteetin luojana (4 op)

Opintojakson aikana opiskelija perehtyy autonomisen ja itsenäisen Suomen historiaan ja suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin. Suomalaista kirjallisuutta tarkastellaan osana maailmankirjallisuutta, sekä kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa. Suomen historiasta tehtyjä tulkintoja arvioidaan myös kaunokirjallisuuden kautta.

HI3 Itsenäisen Suomen historia (2 op)

Moduulin tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuoletta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset. Moduulissa perehdytään Suomen historian erilaisiin lähteisiin, muuttuviin tulkintoihin ja historian tiedon käyttöön.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

HI4 Eurooppalainen ihminen (2 op)

Opintojakso tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Opintojaksolla perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde, sukupuoli ja arkielämä. Opintojakson ydinsisältö on eurooppalaisen kulttuurin ja yleissivistyksen keskiössä.

HI4UE5 Eurooppalainen ihminen historian, uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutuksessa

Opintojakson yhteinen osuus syventyy taiteen ja uskonnon rooliin maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä. Opintojaksossa pohditaan myös taiteen ja uskonnon rinnakkaiseloa ja keskinäisriippuvuutta. Opintojakson yhteinen osuus pyritään nivomaan yhteen oppilaan esitelmällä tai tutkimuksella jostain eurooppalaista ihmiskuvaa ja uskonnollista problematiikkaa käsittelevästä teoksesta, joka voi olla esim. kirja, elokuva tai taideteos.

Yhteinen osuus opintojaksossa käsittää siitä noin puolet, eli 2 op. Yhteisessä osuudessa hyödynnetään yhteisopettajuutta mahdollisuuksien mukaan. Muut aihealueet käsitellään eriytettynä historian ja uskonnon opintojaksoon kuuluvien moduulien sisällä.

HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi (2 op)

Opintojakso tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Opintojaksolla perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Opintojaksossa syvennytään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin sekä vieraillaan lähialueen historiallisissa kohteissa. Opintojakso voidaan toteuttaa myös portfoliona.

HI6UE3 Maailman kulttuurien ja uskontojen kohtaaminen (4 op)

Opintojakson yhteinen osuus painottuu Intian ja Itä- ja Kaakkois-Aasian kulttuurien, uskonnon ja historian tuntemukseen. Eri kulttuureihin tutustuessa vuorotellaan historiallisia ja uskontotieteellisiä näkökulmia yhteisopettajuutta hyödyntäen. Yhteisen osuuden laajuus puolet opintojaksosta, eli 2 op. Yhteinen osuus painottuu opintojakson lopulla tehtävään näyttötyöhön, jossa opiskelija valitsee Intian tai Aasian kulttuureihin

liittyvän teeman, ja valmistaa siitä joko kirjallisen, audiovisuaalisen tai suullisen tuotoksen.

HI6UE6 Maailman kulttuurien ja uskontojen kohtaaminen mediassa (4 op)

Opintojakson yhteinen osuus painottuu Lähi-idän kulttuurien, uskonnon ja historian tuntemukseen. Eri kulttuureihin tutustuessa vuorotellaan historiallisia, uskontotieteellisiä ja journalistisia näkökulmia yhteisopettajuutta hyödyntäen. Yhteisen osuuden laajuus on puolet opintojaksosta, eli 2 op. Yhteinen osuus painottuu opintojakson lopulla tehtävään projektityöhön, jossa opiskelija valmistaa media-analyysin Lähi-idän kulttuurien ja uskontojen näkyvyydestä mediassa. Yhteiseen osuuteen kuuluu myös mahdollisia opintovierailuja eri kohteisiin.

HI6 Maailman kulttuurien kohtaaminen (2 op)

Moduulissa perehdytään kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutokseen sekä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Kulttuuri ymmärretään kokonaisvaltaisena käsitteenä. Kurssilla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina. Moduulissa tarkasteltavana kohteena on yksi tai useampi seuraavista:

- Amerikan alkuperäiskulttuurit
- Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit
- Aasian kulttuurit
- Afrikan kulttuurit
- arktiset kulttuurit
- Intian, Kiinan ja Japanin kulttuurit
- Latinalaisen Amerikan kulttuurit
- Lähi-idän kulttuurit.

Arviointi

Oppimisen arvioinnin perusteina ovat historian tiedonalalle ominaisten tietojen ja taitojen hallinta sekä oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttaminen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat ja edistävät opiskelijan valmiuksia rakentaa tiedoistaan jäsentyneitä kokonaisuuksia, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa, hallita aikasuhteita ja syy-yhteyksiä sekä arvioida historian ilmiöitä ja historian tiedon käyttöä kriittisesti.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

HI7 Kertaus (1 op)

Historian ylioppilaskirjoituksiin valmentava opintojakso, jolla kerrataan historian pakollisten ja syventävien opintojen keskeisiä sisältöjä opittuja asioita syventäen ja käsitellen ajankohtaisia teemoja.

HI8ÄI13/HI8S213 Syvenny elokuvaan

Opintojaksolla tutustutaan elokuvan historiaan, elokuvakerronnan keinoihin ja analysoidaan useita elokuvia. Opiskelija syventää taitojaan eritellä ja tulkita fiktiivistä tarinaa ja audiovisuaalisen kerronnan ominaispiirteitä. Opintopakso vahvistaa mielekkäällä tavalla muilla äidinkielen ja kirjallisuuden sekä historian opintopaksoilla ja ylioppilaskokeessa mitattavia analyysitaitoja ja laajentaa kulttuurin ja tarinaperinteiden tuntemusta. Opintopakso on äidinkielen ja kirjallisuuden sekä historian oppiaineiden yhteinen opintokokonaisuus, ja se järjestetään Moodle-oppimisympäristössä.

YHTEISKUNTAOPPI

Yhteiset opinnot

YH1 Suomalainen yhteiskunta (2 op)

Opintopakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Opintopakso keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta ja vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen.

YH2 Taloustieto (2 op)

Opintopakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Se käsittelee mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Opintopakso perehdyttää yrittäjyyteen, talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestäväen kehityksen näkökulmasta. Opintopakso antaa myös apua oman talouden hallintaan.

YH3ÄI5/S25YH3 Aktiivinen eurooppalainen (4 op)

Opintopaksossa hyödynnetään erilaisia eurooppalaisuutta ja Euroopan Unionia käsitteleviä tekstejä, minkä avulla syvennetään opiskelijoiden kriittistä medialukutaitoa, sekä tekstin tuottamistaitoja. Opintopaksossa syvennyttään yhteiskunnallisen vaikuttamisen eri muotoihin ja harjoitellaan vaikuttavien tekstien ja puheenvuorojen tuottamista.

YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (2 op)

Moduuli perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhäntymiseen ja yksittäisen kansalaisen asemaan yhäntyvässä Euroopassa ja globalisoituvassa maailmassa. Moduulin aikana opitaan seuraamaan ajankohtaisia maailman tapahtumia. Se kannustaa osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun. Moduulin toteuttamisessa painotetaan tutkivaa oppimista, jossa hyödynnetään mediaa ja muita monipuolisia informaatiolähteitä. Euroopan unionin toimintaan ja vaikutuksiin tutustuminen on kurssin olennainen osa.

Valtakunnallinen valinnainen opintojakso

YH4 Kansalaisen lakitieto (2 op)

Opintojaksossa perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja oikeudellisen tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen. Opintojakso kannustaa opiskelijaa valvomaan omia oikeuksiaan sekä hoitamaan yksinkertaiset oikeustoimet itse.

Arviointi

Oppimisen arvioinnin lähtökohtana ovat yhteiskuntaopin tiedonaloille ominaisten tietojen, taitojen ja toimintatapojen hallinta sekä oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttaminen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat ja edistävät opiskelijan kykyä hallita keskeisiä käsitteitä ja suuria kokonaisuuksia sekä arvioida asioiden välisiä yhteyksiä, syy-seuraussuhteita ja niiden merkitystä. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen osaamisen näyttöön. Huomiota kiinnitetään opiskelijan tiedonhankintataitoihin, kykyyn ilmaista tietojaan ja argumentoida jäsentyneesti sekä taitoa arvioida ja tulkita kriittisesti yhteiskunnallisia ilmiöitä ja eri tavoin esitettyä sanallista, numeerista ja graafista informaatiota.

Lukion oma valinnainen opintojakso

YH5 Kertaus (1 op)

Yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin valmentava opintojakso, jolla kerrataan yhteiskuntaopin pakollisten ja syventävien opintojen keskeisiä sisältöjä opittuja asioita syventäen ja käsitellen ajankohtaisia teemoja.

USKONTO (EVANKELIS-LUTERILAINEN)

Lukion uskonnon opetuksessa tärkeintä on lisätä eri kulttuurien tuntemusta. Nykypäivän maailmassa uskontojen merkitys on maailmanlaajuisesti voimistunut ja uskonnoista on tulossa yksi tärkeimpiä aiheita 2000-luvun globaalien selviytymistaitojen kannalta. Maailmalla liikkeessa tarvitaan tietoa uskonnoista ja moniuskoisessa ja kulttuurisessa Suomessa tarvitaan taitoja toimia erilaisista kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kanssa. Tämä edellyttää tietoa erilaisista katsomuksista. Uskonnot näkyvät voimakkaasti yhteiskunnan kaikilla eri alueilla: ajanlaskussa, politiikassa, lainsäädännössä, tapakulttuurissa, perinteessä, pukeutumisessa, kielessä eli siis ennen kaikkea ihmisten toiminnassa ja valinnoissa. Uskontoihin ja kulttuureihin liittyviä tietoja ja taitoja tarvitaan kaikissa ammateissa, ei vain perinteisissä uskontoihin liittyvissä ammateissa. Lukion uskonnonopetuksessa uskontoja tarkastellaan monipuolisesti ja avoimesti, jotka mahdollistavat sujuvan toimimisen nykyisessä monikulttuurisessa maailmassa. Uskontoon tutustutaan lähinnä ilmiönä ja pohditaan, miten eri tavoin se maailmalla näkyy ja vaikuttaa yhteiskuntien rakentumiseen.

Yhteiset opinnot

UE1 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan uskontoon ilmiönä ja tarkastellaan nykyajan uskonnollisuutta, uskonottomuutta ja uskonnonvapauden kehitystä sekä maailmalla yleisesti että Suomessa. Opintojaksossa perehdytään Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuristaan, pyhiin kirjoihin sekä yhteisiin piirteisiin. Opintojakson aikana tarkastellaan myös juutalaisuuden ja islamin merkitystä länsimaiselle kulttuuripiirille sekä ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä. Tavoitteena on hahmottaa ja oppia analysoimaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa. Opintojakson tavoitteena on kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

UE2 Maailmanlaajuinen kristinuskko (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan kristinuskon asemaan ja vuorovaikutukseen ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa. Opintojakson aikana perehdytään kristillisten kirkkokuntien syntyyn, erityispiirteisiin, eettiseen ajatteluun sekä yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Opintojaksossa tutustutaan myös karismaattiseen kristillisyyteen sekä kristillisperäisiin uskontoihin. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää uskonnon asemaa ja sen vaikutuksia eri puolilla Eurooppaa sekä tutustuu kirkkojen väliseen yhteistyöhön ja katsomusten väliseen dialogiin. Lisäksi opintojakson keskeinen tavoite on, että opiskelija osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja sekä kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan Aasian uskontojen kuten, hindulaisuuden, jainalaisuuden, sikhiläisyyden, buddhalaisuuden, kungfutselaisuuden, taolaisuuden sekä shintolaisuuden syntyyn, opetukseen ja elämäntapaan. Opintojaksossa perehdytään Aasian uskontojen vaikutuksiin yhteiskunnassa ja politiikassa ja myös uskontojen vaikutuksiin länsimaissa. Opintojaksossa tutustutaan myös luonnonuskontoihin kuten vodoun keskeisiin piirteisiin sekä uusiin uskonnollisiin liikkeisiin.

HI6UE3 Maailman kulttuurien ja uskontojen kohtaaminen (4 op)

Opintojakson yhteinen osuus painottuu Intian ja Itä- ja Kaakkois-Aasian kulttuurien, uskonnon ja historian tuntemukseen. Eri kulttuureihin tutustuessa vuorotellaan historiallisia ja uskontotieteellisiä näkökulmia yhteisopettajuutta hyödyntäen. Yhteisen osuuden laajuus puolet opintojaksosta, eli 2 op. Yhteinen osuus painottuu opintojakson lopulla tehtävään näyttötyöhön, jossa opiskelija valitsee Intian tai Aasian kulttuureihin liittyvän teeman, ja valmistaa siitä joko kirjallisen, audiovisuaalisen tai suullisen tuotoksen

UE4 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op)

Opintojaksossa käsitellään suomalaisten uskonnollisuutta sekä myös uskonnottomuutta, uskontokritiikkiä ja uskonnotonta tapakulttuuria. Opintojaksossa tarkastellaan uskonnollisten yhteisöjen muotoja ja niiden vaikutusta niin yhteiskuntaan julkisella sektorilla (politiikka, talous, lainsäädäntö jne.) kuin yksilöiden ja perheiden elämässä. Opintojaksossa tutustutaan uskonnon- ja katsomuksenvapauteen sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyviin kysymyksiin. Osana opintojaksoa voidaan mahdollisesti toteuttaa esim. vapaaehtoisprojekti, tavoitteena kehittää valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena ja yhteiskunnan jäsenenä.

HI4UE5 Eurooppalainen ihminen historian, uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutuksessa

Opintojakson yhteinen osuus syventyy taiteen ja uskonnon rooliin maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä. Opintojaksossa pohditaan myös taiteen ja uskonnon rinnakkaiseloja ja keskinäisriippuvuutta. Opintojakson yhteinen osuus pyritään nivomaan yhteen oppilaan esitelmällä tai tutkimuksella jostain eurooppalaista ihmiskuvaa ja uskonnollista problematiikkaa käsittelevästä teoksesta, joka voi olla esim. kirja, elokuva tai taideteos.

Yhteinen osuus opintojaksossa käsittää siitä noin puolet, eli 2 op. Yhteisessä osuudessa hyödynnetään yhteisopettajuutta mahdollisuuksien mukaan. Muut aihealueet käsitellään eriytettynä historian ja uskonnon opintojaksoon kuuluvien moduulien sisällä.

UE5 Uskonnot taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan uskonnollisiin teemoihin, symboliikkaan ja myytteihin eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa. Raamatun kertomuksia ja kristillisten oppien tulkintoja tarkastellaan taiteen eri muotojen avulla. Tavoitteena on, että oppilas tuntee muinaissuomalaisen uskonnon ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä hahmottaa uskonnon ja taiteen suhdetta.

UE6 Uskonnot, tiede ja media (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan uskonnon tutkimuksen ajankohtaisiin näkökulmiin ja menetelmiin eri tieteenaloilla. Opintojaksossa tutustutaan uskontoon liittyviin ajankohtaisiin teemoihin mediassa ja tarkastellaan esim. miten mediaa hyödynnetään uskonnoissa. Opintojakson sisältöön kuuluvat median vaikutus uskontoilmiöihin, kuten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen sekä uskontokritiikki. Opintojaksossa tuotetaan uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi. Tavoitteena, että oppilas osaa analysoida ja arvioida uskonnon ja median välistä suhdetta kriittisesti.

HI6UE6 Maailman kulttuurien ja uskontojen kohtaaminen mediassa (4 op)

Opintojakson yhteinen osuus painottuu Lähi-idän kulttuurien, uskonnon ja historian tuntemukseen. Eri kulttuureihin tutustuessa vuorotellaan historiallisia, uskontotieteellisiä ja journalistisia näkökulmia yhteisopettajuutta hyödyntäen. Yhteisen osuuden laajuus on puolet opintojaksosta, eli 2 op. Yhteinen osuus painottuu opintojakson lopulla tehtävään projektityöhön, jossa opiskelija valmistaa media-

analyysin Lähi-idän kulttuurien ja uskontojen näkyvyydestä mediassa. Yhteiseen osuuteen kuuluu myös mahdollisia opintovierailuja eri kohteisiin.

Arviointi

Arviointi ohjaa ja kannustaa opiskelijoita oman oppimisprosessin pitkäjänteiseen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Uskonnon opetuksessa arviointi kohdistuu uskontoihin liittyvään tiedon hallintaan, soveltamiseen ja arvioimiseen sekä katsomuksellisten dialogitaitojen hallintaan. Arvioinnissa korostuvat katsomukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämänkatsomustieto on oppiaine, joka tukee opiskelijan elämänkatsomuksen ja identiteetin muodostumista sekä hyvän elämän tavoittelua. Elämänkatsomus tarkoittaa yksilön käsitystä maailmasta ja omasta paikastaan siinä.

Elämänkatsomustiedon lähtökohtana ovat valmiiden oppijärjestelmien sijaan opiskelijan elämismaailma ja sen ilmiöt. Oppiaine kannustaa opiskelijaa jäsentämään aktiivisesti omaa elämänkatsomustaan, refleктоimaan sen perusteita ja erittelemään siihen vaikuttavia tekijöitä. Samalla tarkastellaan erilaisia yleisiä maailmankatsomuksia, jotka voivat olla esimerkiksi poliittisia, tieteellisiä, elämänfilosofisia, aatteellisia, populaarikulttuurista nousevia tai uskonnollisia.

Elämänkatsomustiedon opintojaksot saatetaan järjestää etäopintoina tai yhteistyökursseina Pargas Svenska Gymnasiumin kanssa.

Yhteiset opinnot

ET1 Minä ja hyvä elämä (2 op)

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat hyvän elämän pohtimiseen liittyvät käsitykset, kuten ihmissuhteet, sukupuoliuus ja seksuaalisuus, opiskelu ja työ sekä vanheneminen ja kuolema. ja niiden suhde elämän tavoitteisiin. Opintojakson aikana tutustutaan erilaisiin hyvän elämän edellytyksiin, identiteettivalintoihin sekä ihmiskäsityksiin. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman identiteettinsä osa-alueita ja osaa eritellä siihen vaikuttavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä sekä kehittää opiskelijan kykyä elämänkatsomuksellisten keskustelujen ja näkemysten ilmaisemista vastuullisesti, johdonmukaisesti ja luovasti.

ET2 Minä ja yhteiskunta (2 op)

Opintojaksossa pohditaan ihmisen käyttäytymistä ja toimintaa sosiaalisena olentona, yksilöiden välistä vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä, ihmisoikeuskysymyksiä, valtaa ja uskonnon ja omantunnon vapautta sekä globaalia oikeudenmukaisuutta. Tärkeää on myös oppia arvioimaan kriittisesti niin omia kuin muiden yhteiskunnallisia väitteitä ja uskomuksia.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ET3 Kulttuurit (2 op)

Opintojaksossa pohditaan kulttuurin käsitettä ja sitä koskevan tutkimuksen perusteita. Opintojaksossa tutustutaan kulttuuriperintöön liittyviin kysymyksiin ja erityisesti suomalaisen kulttuurin rakentumiseen ja monimuotoisuuteen sekä kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen.

ET4 Katsomukset (2 op)

Opintojaksossa tutustutaan katsomukselliseen käsitteistöön ja ihmiskunnan katsomuksellisuuden muotoutumiseen. Opintojaksossa käydään läpi katsomusten historiaa ja erilaisia poliittisia maailmankatsomuksia.

ET5 Uskonnot ja uskonnottomuus (2 op)

Opintojaksossa käsitellään mm. uskonnollisuutta ja uskonnottomuutta, uskontokritiikkiä, ateismia sekä käydään läpi suurimpien uskontojen levinneisyyttä ja maailmankatsomusta.

ET6 Tulevaisuus (2 op)

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat mm. tulevaisuuden tutkimus, yhteiskunnan rakenteiden ja työn muutos sekä globaalisti vaikuttavat ekologiset muutokset.

Arviointi

Elämänkatsomustiedossa arvioidaan sekä opiskelijan kykyä tarkastella ja ilmaista katsomuksellisia aiheita monipuolisesti ja taitavasti että hänen laaja-alaista katsomuksellista ymmärrystään. Katsomukselliset kysymykset ovat usein henkilökohtaisia, mutta niiden pohdiskelun perustana ovat ajattelun tiedolliset hyveet: kriittisyys, johdonmukaisuus, ristiriidattomuus ja systemaattisuus. Katsomusten, arvostusten ja uskomusten arviointi- ja ilmaisutavoissa arvostetaan eri näkökulmien ja vaihtoehtoisten katsomustapojen huomioimista pelkkien mielipiteiden esittämistä monipuolisemmin.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä arvioida oman elämänkatsomuksensa ja identiteettinsä rakentumista sekä rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Elämänkatsomustiedossa korostuvat erilaiset katsomukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot, ja kurssien arvioinnissa ne otetaan monipuolisesti huomioon.

TERVEYSTIETO

Yhteiset opinnot

TE1 Terveys voimavarana (2 op)

Pakollisessa opintojaksossa syvennetään ymmärrystä terveyden ja hyvinvoinnin ja edistämisestä. Lisäksi opitaan tunnistamaan ja arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, lähiyhteisössä ja ympäristöissä sekä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Keskeistä on myös itsehoitovalmiuksien ja arjen terveysosaamisen kehittäminen, mielenterveyden suojaaminen sekä ajankohtaisten ja opiskelijoiden esille nostaminen asioiden käsittely.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

TE2 Terveys ja ympäristö (2 op)

Opintojaksossa tarkastellaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta voimavarana ja perehdytään sosiaaliseen kestävyys osana kestävästä tulevaisuuden tavoitteita. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä perimään ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksistä ja vaikutuksista terveyteen ja toimintakykyyn.

TE3 Terveys ja yhteiskunta (2 op)

Opintojaksossa luodaan kokonaiskuvaa terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisista kehityslinjoista ja tulevaisuuden haasteista pääpiirteissään. Opintojaksolla vahvistetaan opiskelijan valmiuksia hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa toteuttamalla pienimuotoinen terveystutkimus. Yhtenä kurssin tavoitteena on auttaa opiskelijaa soveltamaan terveysosaamistaan aktiivisena kansalaisena. Opintojaksolla perehdytään terveyteen vaikuttavien tekijöiden kriittiseen arviointiin ja pohditaan tutkimuksen ja päätöksenteon mahdollisuuksia terveyden edistämisessä lähiyhteisössä, yhteiskunnassa ja globaalisti.

Arviointi

Arviointi kohdistuu terveystiedon tavoitteiden saavuttamiseen terveysosaamisen eri osa-alueilla kurssikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota terveyttä ja sairautta koskevan tiedon ja syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämiseen sekä siihen, miten opiskelija osaa soveltaa, analysoida, arvioida ja yhdistää erilaisiin lähteisiin perustuvaa tietoa. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan toiminnallisten taitojen kehittyminen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat opiskelijaa kehittämään terveyttä ja sairautta koskevaa eettisestä arvopohdintaa ja taitoja perustella terveysvalintoja sekä arvioida yhteisössä tehtyjä terveyttä ja sairautta koskevia ratkaisuja. Kurssin arvosana perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön terveysosaamisen eri osa-alueilla. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Lukion oma valinnainen opintojakso

TE4 Kertaus- ja hyvinvointiopintojakso (2 op)

Opintojakson keskeisenä tavoitteena on edelleen syventää terveystiedon keskeisiä sisältöalueita. Tarkoituksena on kerrata jo opittuja asioita sekä valmistaa opiskelijoita ylioppilaskirjoituksiin. Aihealueet ovat TE1-TE3-opintojaksoilla käydyt asiat. Opintojakson lopuksi keskitytään oman hyvinvoinnin edistämiseen ja opiskeluhyvinvoinnin vahvistamiseen tulevaisuutta ajatellen.

TAITO- JA TAIDEAINEET

LIIKUNTA

Yhteiset opinnot

LI1 Oppiva liikkuja (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksenä. Opiskelija harjaantuu liikuntataidoissaan ja kehollisessa ilmaisussaan sekä saa tietoja ja kokemuksia fyysisten ominaisuuksien harjoittamisesta monipuolisesti. Opiskelija saa kokemuksia yhdessä liikkumisesta reilun pelin hengessä. Opiskelijan koettu liikunnallinen pätevyys vahvistuu uuden oppimisen, liikunnan tuoman ilon ja virkistymisen myötä.

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikunta tehtävissä, muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen. Opintojaksolla kehitetään myös itsenäisen toiminnan taitoja. Opintojakso suoritetaan ensimmäisenä opiskeluvuotena.

LI2 Aktiivinen elämäntapa (2 op)

Tavoitteena on opettaa ja kannustaa opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että liikuntaharrastusten lisäksi toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia tukeva fyysinen aktiivisuus muodostuu arjen valinnoista ja pitkäkestoisen istumisen välttämisestä.

Opintojaksoon keskeisiä sisältöjä ovat fyysisten ominaisuuksien arviointi, hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta, lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto. Opiskelijat ohjataan havainnoimaan arkisia toimintatapojaan ja valintojaan fyysisen aktiivisuuden ja terveyden näkökulmista. Opiskelijat saavat ohjausta ja palautetta liikunnallisen elämäntavan ja fyysisesti aktiivisen arjen toteuttamiseen. Kurssilla kehitetään myös itsenäisen toiminnan taitoja. Opintojakso suoritetaan toisena opiskeluvuotena.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

LI3 Uudet mahdollisuudet (2 op)

Tavoitteena syventää erityisesti fyysiseen toimintakykyyn liittyviä taitoja ja tietoja, oman säännöllisen liikunnan edistäminen sekä fyysisten ominaisuuksien seuraaminen ja kehittäminen. Opettaja ja opiskelijat suunnittelevat yhdessä opintojakson liikuntaohjelman. Liikuntasuunnitelmaan sisällytetään uusia lajeja ja hyödynnetään myös koulun ulkopuolisia liikuntamahdollisuuksia. Opintojaksosta kehitetään myös itsenäisen toiminnan taitoja.

LI4 Yhdessä liikkuen (2 op)

Tavoitteena on edistää opiskelijan sosiaalista toimintakykyä ja yhteenkuuluvuutta liikunnan avulla. Työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta.

LI5 Virkistystä liikunnasta (2 op)

Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta. Monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyyden ja kehollisen ilmaisun kokemuksia.

LI8 Wanhat tanssit (2 op)

Tavoitteena syventää opiskelijan sosiaalisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja sekä edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä edistää tanssitaitoja. Työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Opintojakson sisältönä on yhdessä toteutettava vanhojenpäivän tanssit.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

LI6 (2 op)

Opintojakson päätavoitteena on ylläpitää terveyttä ja tukea jaksamista viimeisenä opiskeluvuotena. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa. Opintojaksolla hyödynnetään laajasti ja monipuolisesti erilaisia liikuntamuotoja ja tutustutaan uusiin lajeihin. Kurssin aikana osallistutaan ainakin yhteen urheilu-/liikuntatapahtumaan. Opintojakso arvioidaan asteikolla Hyväksytty-Hylätty. Suorituksen saamiseksi vaaditaan läsnäoloa, sovittujen tehtävien suorittamista ja aikatauluista kiinni pitämistä.

MUSIIKKI

Yhteiset opinnot

MU1 Intro – kaikki soimaan (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija löytää omat tapansa toimia musiikin alueella. Musiikillisen toiminnan kautta opiskelija saa kokemuksia musisoinnista ja

syventää omaa osaamistaan. Opintojaksolla tutustutaan opiskelijoiden omaan ja muuhun paikalliseen musiikkitoimintaan. Opintojaksolla opiskelija kehittää äänenkäyttöään ja soittotaitoaan musiikillisen ilmaisun välineenä, syventää musiikkiin liittyvien käsitteistön tuntemusta käytännön musisoinnin kautta ja perehtyy kuulonhuoltoon.

MU2 Syke – soiva ilmaisu (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan suomalaista musiikkia ja vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään. Opintojaksolla tutkitaan Suomessa esiintyviä musiikkikulttuureja, niiden taustatekijöitä, kehitystä ja olennaisia piirteitä. Opiskelussa käytetään monipuolisia työtapoja, erityisesti musisointia ja kuuntelua. Musisoinnissa kiinnitetään huomiota oman taiteellisen ilmaisun sekä kuuntelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen. Ohjelmistona eri musiikinlajeja populaari- ja taidemusiikista perinmemusiikkiin.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MU3 Genre – globaali uteliaisuus (2 op.)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan itselleen vieraita musiikinlajeja ja musiikkikulttuureja sekä ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta. Opintojaksolla tutustutaan syvällisesti joihinkin musiikin lajeihin tai musiikkikulttuureihin. Opiskelija kehittää musisointi- ja tiedon-hankintataitojaan.

MU4 Demo – luovasti yhdessä (2 op.)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa ja mediassa. Opiskelija tutkii musiikin yhteyttä tekstiin, kuvaan ja liikkeeseen sekä perehtyy musiikin osuuteen esimerkiksi elokuvassa, näyttämöllä, joukkoviestimissä ja Internetissä. Musiikin vaikuttavuutta tutkitaan analysoimalla olemassa olevaa tai itse tuotettua materiaalia.

Arviointi

Musiikin opetuksessa arviointi tukee myönteisesti jokaisen opiskelijan musiikillisen osaamisen kehittymistä ja musiikkisuhteen syventymistä. Oppimisprosessin aikana opiskelijat saavat ja antavat monipuolista palautetta, mikä ohjaa opiskelijaa arvioimaan ja edistämään omaa oppimistaan.

Luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä tapahtuva arviointi kohdistuu koko musiikinopiskelun prosessiin ja opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso sekä se, että opiskelijan osaaminen voi ilmetä millä tahansa musiikin osa-alueella. Musiikissa arvioidaan opiskelijan musiikillista toimintaa koulussa, ei hänen musikaalisuuttaan.

Lukion omat valinnaiset opintojaksot

MU5 Yhtyelaulu (2 op)

Opintojaksolla harjoitellaan äänenmuodostusta ja hengitystekniikkaa, moniäänistä laulua ja mikrofonitekniikkaa ryhmässä. Ohjelmistona on eri tyylistä musiikkia opiskelijoiden kiinnostuksen ja valmiuksien mukaan. Arviointina suoritusmerkintä.

MU6 Musiikki tutuksi kuunnellen (2 op)

Opintojakson tavoitteena on laajentaa opiskelijan näkemyksiä musiikista ja musiikin moninaisuudesta. Kuunnellaan eri musiikinlajien klassikoita ja tarkastellaan musiikkimaailman ajankohtaisia ilmiöitä. Analysoidaan musiikkia keskustellen ja kirjallisesti. Opintojaksoon sisältyy konserttikäynti tarjonnan mukaan.

MU7 Taideprojekti (1 op)

Opintojakson aikana suunnitellaan, toteutetaan ja näytteille asetetaan monitaiteellinen projekti, joka tehdään yhteistyössä musiikin ja kuvataiteen kanssa. Projektin teema vaihtelee vuosittain ryhmän luoman vision mukaan. Tavoitteena on ilmaisun ja luovan toiminnan sekä motoristen taitojen kehittäminen. Tavoitteet tarkentuvat toteutettavan projektin mukaan. Arviointi asteikolla Hyväksytty-Hylätty.

OPINTO-OHJAUS

Yhteiset opinnot

OP1 Minä opiskelijana (2 op)

Moduulin tavoitteena on perehdyttää opiskelija lukio-opintojen käytänteisiin, opintojen rakenteeseen sekä ylioppilastutkintoon. Keskeisiä sisältöjä ovat oppimaan oppisen taidot, lukio- ja jatko-opintojen suunnittelu, itsetuntemus, elämäntaitotaidot sekä työelämätietous. Lisäksi opiskelijat tutustutetaan kaksikielisen lukiokampuksen toimintatapoihin ja käytänteisiin sekä kielistrategiaan. Opiskelijat laativat henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman sekä alustavan ylioppilaskirjoitus- ja jatko-opinto- sekä urasuunnitelman.

OP2 Jatko-opinnot ja työelämä (2 op)

Moduulin tavoitteena on kehittää edelleen opiskelijan itsetuntemusta sekä elämänsuunnittelu- ja elämäntaitoja. Moduulissa perehdytään jatkokoulutusvaihtoehtoihin ja hakukäytänteisiin sekä syvennetään työelämätietoutta ja -tuntemusta. Lisäksi käsitellään yrittäjyyttä ja vaihtoehtoja opiskella ulkomailla. Opiskelijat päivittävät myös henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa, ylioppilaskirjoitussuunnitelmansa sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmansa.

Lukion oma valinnainen opintojakso

OP3 Pallo haltuun! Katse tulevaisuuteen (2 op)

Opintojakso jatkaa pakollisten opintojen teemoja niin, että painopisteenä on omien vahvuuksien tunnistamisen ja itsetunnon rakentamisen kautta saada työstetyksi itselle vaihtoehtoisia suunnitelmia tulevaisuuden varalle. Opintojaksolla on yhteisten kokoontumisten lisäksi vertaiskeskusteluja ja ohjauskeskusteluja sekä itsenäistä tutustumista jatko-opintomahdollisuuksiin ja niistä raportointi osana laajempaa tulevaisuussuunnitelmaa.

OP4 Hyvinvointitaidot ja opiskelutekniikat

Opintojakson tavoitteena on vahvistaa opiskelijan hyvinvointia, opiskelutaitoja ja arjenhallintaa siten, että ne tukevat menestymistä kaikissa lukio-opinnoissa. Opintojakso tarjoaa käytännönläheisiä keinoja tehokkaampaan opiskeluun ja jaksamiseen sekä auttaa rakentamaan toimivia rutiineja koko lukioajaksi. Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin opiskelustrategioihin ja muistitekniikoihin, joita opiskelija hyödyntää lukio opiskelussaan. Lisäksi opintojaksolla opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia, hallitsemaan stressiä ja suunnittelemaan ajankäyttöä.

Opinto-ohjauksen opintojaksot arvioidaan suoritusmerkinnällä.

TEMAATTISET OPINNOT

Temaattiset opinnot kehittävät laaja-alaista osaamista. Niiden sisällöt ja tavoitteet vaihtelevat vuosittain ja ne voidaan järjestää yhteistyössä Pargas Svenska Gymnasiumin kanssa.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuden tavoite on hyvä, tasapainoinen ja sivistynyt ihminen.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat:

- globaali- ja kulttuuriosaaminen
- hyvinvointiosaaminen
- vuorovaikutusosaaminen
- eettisyys ja ympäristöosaaminen
- yhteiskunnallinen osaaminen sekä
- monitieteinen ja luova osaaminen.

•

YRITTÄJYYSOPINNOT

Yrittäjyysopinnot voidaan järjestää yhteistyössä Pargas Svenska Gymnasium kanssa. Opetuskielet voivat olla ruotsi, suomi ja englanti. Yrittäjyyden opintojaksot tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden kehittää vastuunottoa, itsetuntoa sekä luovan ajattelun kykyä. Opintojaksoilla omaksutut taidot ovat suureksi hyödyksi niin opiskelu- kuin työelämässäkin.

YO01 Vuosi yrittäjänä Intro (2 op)

Opintojakson aikana opiskelijat perehtyvät yritystoiminnan ideointiin ja suunnitteluun toiminnallisten harjoitusten kautta. Opintojakson aikana opitaan tärkeitä työelämätaitoja. Vuosi yrittäjänä Intro on käytännönläheinen ja opettavainen opintojakso, joka tarjoaa hauskan tavan yrittäjyydestä oppimiseen. Vuosi yrittäjänä järjestetään Nuori yrittäjyys -ohjelman puitteissa.

YO02 Sijoituskoulu (2 op)

Sijoituskoulu on käytännönläheinen opintojakso, jossa opitaan oman talouden hallinnasta, säästämisestä ja sijoittamisesta. Opintojakson aikana opiskelijat oppivat ottamaan oman taloutensa haltuun käytännönläheisten esimerkkien avulla. Opiskelijat oppivat mm. hallitsemaan rahavirtoja, käyttämään rahaa järkevästi sekä säästämään ja sijoittamaan. Tavoitteena on, että talous ei aiheuta murheita nuoren elämässä. Sijoittajakoulu opintojakson tehtävät suoritetaan verkkoympäristössä ja opintojakso järjestetään Nuori Yrittäjyys -ohjelman puitteissa.

YO03 Get the Deal (2 op)

Get the Deal on kaksikielinen yrittäjyyskilpailu Turunmaan toisen asteen kouluille. Kilpailun pääasiallinen tavoite on inspiroida nuoria toisen asteen opiskelijoita yrittäjyyteen luovan ajattelun ja ongelmanratkaisun kautta, sekä yhteistyön luominen ja vahvistaminen yritysten ja koulun kesken. Get the Deal tarjoaa toisen asteen opiskelijoille mahdollisuuden kilpailla yrittäjyydessä oppien samalla tarpeellisia taitoja tulevaisuuden työelämää ajatellen. Kilpailun aikana jokainen joukkue saa ratkaistavakseen oikean yrityksen antaman toimeksiannon ja opiskelijat oppivat mm. tiimityöskentelyä annetun aikarajan puitteissa, sekä pitämään kattavan esitelmän ideoistaan elinkeinoelämän edustajien edessä. Voittajajoukkue palkitaan kilpailun lopussa.

URHEILUVALMENNUS

Paraisten lukio tekee yhteistyötä Pargas idrottsförening -urheiluseuran perustaman PIF Akademi -urheiluakatemian kanssa ja tarjoaa lahjakkaille urheilijoille mahdollisuuden harjoitella kouluaikana.

PIF Akademin toimintaan otetaan järjestetyssä urheilutoiminnassa aktiivisesti mukana olevia toisen asteen oppilaitosten opiskelijoita, joilla on kilpailulisenssi lajissaan, motivaatiota kehittyä urheilijana ja mahdollisesti tähtäimessä huippu-urheilijan ura.

Tarvittaessa voidaan pyytää lausunto esimerkiksi valmentajalta, urheiluseuralta tai lajiliitolta.

PSG:n liikunnan opettaja Kyösti Kurvinen koordinoi toimintaa yhdessä PIF Akademi -urheiluakatemiaan kanssa. Harjoitukset on sijoitettu ensimmäiseen tuntipaikkaan, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että harjoituskertoja on kolmena aamutuntina viikossa. Harjoitukset otetaan koulun opintotarjottimen suunnittelussa huomioon niin pitkälti kuin se lukujärjestysteknisesti on mahdollista.

Opiskelija, joka on hyväksytty PIF Akademi –urheiluakatemiaan ja joka osallistuu säännöllisesti urheiluharjoituksiin, saa hyväksiluettua harjoitukset liikunnan oppiaineen valinnaisiksi opintojaksoiksi).

Opinnot arvioidaan merkinnöin S=suoritettu, H=hylätty.

PIF Akademi –urheiluakatemiatoiminta on opiskelijalle maksullista (hintaa n. 120 euroa lukukautta kohti eli n. 240 euroa lukuvuodessa).

PIF Akademi -urheiluakatemiaan haetaan keväällä yhteishaun yhteydessä erillisellä lomakkeella, joka löytyy koulun kotisivuilta tai joita saa opinto-ohjaajilta tai lukion kansliasta. PIF päättää opiskelijoiden valinnasta yhdessä lukion kanssa.

Lisätietoa PIF Akademi –urheiluakatemiasta löytyy osoitteessa <http://pargasif.fi> ja osoitteesta <https://www.pargas.fi/web/paraisten-lukio/pif-akatemia>.

LUKIODIPLOMIT

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi (2 op)

Lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Moduulin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan lukiodiplomille asettamiin tavoitteisiin sekä hänen valitsemaansa tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfolioista. Diplomin suoritusta varten on oltava neljä kuvataiteen moduulia suoritettuna. Suoritusvuosi on 3.vuosi.

Kuvataiteen lukiodiplomi noudattaa opetushallituksen vuosittain julkaisemia valtakunnallisia ohjeita. Opiskelija valitsee yhden viidestä vaihtoehtoisesta kuvataidealan tehtävästä, jonka hän tekee opettajan valvonnan alaisena itsenäisesti portfoliotyönä.

Lukiodiplomi suoritetaan yhteistyössä PSG:n kanssa.

MULD2 Musiikin lukiodiplomi (2 op)

Musiikin lukiodiplomin suorittaminen on osoitus erityisestä harrastuneisuudesta musiikissa ja musiikillisesta erityisosaamisesta. Diplomin suorittaminen edellyttää, että opiskelija toimii musiikin parissa myös kouluajan ulkopuolella ja hankkii ja kehittää musiikillisia taitojaan ja -tietojaan myös muualla kuin koulussa.

Musiikin lukiodiplomin perustana on opiskelijan koko lukioaikainen musiikinopiskelu. Diplomin suorittamisen edellytyksenä on vähintään neljän musiikin lukiokurssin suorittaminen.

Arviointi

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena kurssin päätyttyä. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Lukiodiplomin arviointi on monipuolista ja luotettavaa, ja se vastaa opiskelijan aineessa tai aineryhmässä osoittamaa osaamisen tasoa. Lukiodiplomin suorittamiseen sisältyy opiskelijan itsearviointia.

LILD Liikunnan lukiodiplomi (2 op)

Liikunnan lukiodiplomi suoritetaan soveltavana opintona Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan. Liikunnan lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut vähintään neljä (4) lukion liikunnan opintojaksoa ja liikunnan lukiodiplomin suorittamisesta saa kaksi opintopistettä. Liikunnan lukiodiplomia voi suorittaa koko lukio-opiskelun ajan. Liikunnan lukiodiplomi koostuu seuraavista osa-alueista: liikuntatiedot, liikuntakykyisyys, harrastuneisuus / erityisosaaminen, yhteistyötaidot ja portfolio. Lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena opintojakson päätyttyä.

Lukiodiplomin suorittamisesta annetaan numeroarvosana 4–10, joka muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, harrastuneisuuden tai erityisosaamisen sekä yhteistyötaitojen arvosanojen aritmeettisesta kerkiarvosanasta. Kunkin osion painoarvo yleisarvosanan muodostumisesta on 25 %. Laadukkaalla portfolioilla voi vaikuttaa lopulliseen yleisarvosanaan korottavasti. Arvioinnissa annetaan palautetta (sanallinen ja kirjallinen) lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Todistuksen saa koko lukion oppimäärän suorittamisen päätteeksi. Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite ja se merkitään kohtaan “lisätiedot”.

MUITA LUKION VALINNAISIA OPINTOJAKSOJA

1. Lukiolaisen turvaopinnot (MSK2, 2 op)

Lukiolaisen turvallisuusopinnot on Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen, PL:n ja PSG:n yhteistyössä järjestämä toiminnallinen opintojakso, joka suoritetaan viikonloppuna (pe-su) Pansion ja/tai Gyltön sotilasalueilla. Opintojakso sisältää teorialuentoja sekä käytännöllisiä harjoituksia, maastossa liikkumista sekä yleissotilaallista koulutusta.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen opintojakson ohjelmaan sekä ryhmässä toimiminen ovat tärkeitä arvioinnin kriteerejä. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä (S).

2. Tieto- ja viestintäteknologia 1, (TVT1, 2 op)

Opintokokonaisuuden aikana opiskelija oppii lukion aikana tarvittavat perusteet tietokoneen käyttöön. Opiskelijoille jaetaan tietokoneet, opetellaan niiden käyttö ja ohjelmien lataaminen tietokoneeseen koulun tietokoneverkosta.

Opintokokonaisuuden aikana opetellaan abittikoeympäristön käyttö: kirjautuminen, kysymyksiin vastaaminen ja sovellusohjelmien käyttö.

Arviointi

Opintokokonaisuus arvostellaan suoritusmerkinnällä, jonka saa, kun tekee tunneilla annetut tehtävät.